

פרוטוקול מס' 65

מישיבת ועדת החינוך והתרבות
יום שלישי ט' באדר ב' התשנ"ז (18 במרץ 1997), שעה 10:00

נכתו חברי הוועדה: עמנואל זיסמן - היו"ר
דוד אזולאי
רפי אלול
שמריהו בן-צור
נעמי חזן
יהודה לנקרי
אחמד סעד
חאג-יחיא וליד צאדק

מוזמנים:
שוש ימין - מנהלת אגף הצטיידות והסעות במשרד החינוך
לאה שקד - מפקחת בחינוך המיוחד במשרד החינוך והתרבות
עו"ד עדה וייס - יועצת משפטית במשרד התחבורה
יעל אנדורן - רפרנטית באגף התקציבים במשרד האוצר
אורי אריאל - משרד האוצר
אהרון לחיאני - מ"מ ראש עיריית עכו
עו"ד טלי גל - המועצה לשלום הילד
חיה יגודה - יו"ר צח"י
זהבה נגבי - צח"י
עו"ד אושרת טוקר מימון - בזכות
יעקב פיטלוק - יו"ר הוועדה לחינוך מיוחד בארגון ההורים
יעלה ורטהיים - חברה בוועדה לחינוך מיוחד
יעל מונר - חברה בוועדה לחינוך מיוחד
אליעזר גרינברג - יו"ר ועד הורים עכו
אדם רמי - יו"ר ועד הורים חינוך מיוחד עכו
עו"ד שירלי גל אור - יועצת משפטית באקי"מ

מנהלת הוועדה: יהודית גידלי

קצרנית: אושרה עצידה

סדר-היום: הפסקת ההסעות לילדי החינוך המיוחד בעכו - הצעה לסדר יום של חבר הכנסת דוד אזולאי

הפסקת ההסעות לילדי החינוך המיוחד - הסעה לסדר יום של חבר הכנסת דוד אזולאי

היו"ר עמנואל זיסמן:

בוקר טוב לכולם. אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת החינוך והתרבות.

בשביעי לינואר אנחנו קיימנו ישיבה והכותרת של הקומיניקט שהוצאנו היתה: "בלאגן בהסעות לתלמידים בחינוך המיוחד". אני אצטט את עמדת נציגי משרד האוצר באותה ישיבה. הם טענו כי "היקף ההסעות טרם נקבע ועל כן לא ברורה עלותן. לכשיקבעו הקריטריונים יעביר המשרד התקציב בהתאם לעלות המתבקשת." משרד החינוך והתרבות טען "שלא כל הילדים בחינוך המיוחד זכאים להסעות לבתי הספר. הקריטריונים לזכאים טרם נקבעו ועל כן לא יכולה להתקיים הטענה שמשרד החינוך לא ממלא חובתו." היושב ראש אמר "כי הבעיה בחינוך המיוחד אינה רק תקציב להסעות. יש לקוות כי מדובר רק בתקופת הרצה של החוק החדש. עם זאת, יש לקצר זמן זה ככל האפשר ולכן פנה לשר החינוך והתרבות להקים ועדה בין משרדית, עם כל המשרדים הנוגעים בדבר, כולל הרשויות המקומיות וכולל ועדי ההורים, כדי למצוא כתובת אחת שתטפל בכלל בעיות החינוך המיוחד, כולל בהסעות שלהם. ועדת החינוך והתרבות תשוב לדון בנושא כדי לבדוק את השינוי המתבקש לפני חג הפסח."

בינתיים, חבר הכנסת דוד אזולאי שהוא חבר פעיל בוועדה העלה את הנושא החמור שקורה בעכו. גם חבר הכנסת אחמד סעד שהוא יושב ראש השדולה לערים מעורבות נמצא כאן. אני ניצלתי את ההזדמנות שחבר הכנסת אזולאי העלה הנושא במליאת הכנסת כדי לדון בנושא המיוחד וגם כדי למלא את ההתחייבות שלי שאנחנו נקיים את הדיון לפני חג הפסח.

רפי אלול:

אדוני היושב ראש, אני רוצה להבין האם הדיון היום הוא גם על עכו וגם על הנושא הכללי שעדיין לגביו לא קיבלנו תשובה. מאז המצב הורע.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אנחנו משלבים זאת ביחד.

חבר הכנסת אלול, אתה יודע את התוכנית מבחינת לוח הזמנים ואם חבר הכנסת אזולאי לא היה פונה הייתי ממתין עוד עשרה ימים. אבל מאחר והוא העלה את הנושא החלטתי לשנות ואני מצרף את שני הנושאים יחד.

לפי הנוהל של הכנסת מאחר ואני משלב את שני הנושאים יחד, אני חייב לתת לחבר הכנסת דוד אזולאי, כמגיש ההצעה, להציג את הנושא הספציפי שלו ואז נעבור למשרד החינוך ולחברי הכנסת.

חבר הכנסת אזולאי, בבקשה.

דוד אזולאי:

אני רוצה להודות ליושב ראש על הזריזות בהעלאת הנושא. הנושא הזה עלה בשבוע שעבר במליאה וכבר השבוע הוא מופיע לדיון כאן. אני שמח ואני מצטרף ליוזמה של היושב ראש לכרוך את כל ענייני החינוך המיוחד ונושאים אחרים שעלו פה לפני כחודשיים בערך.

לפני כחודשיים קיימנו פה ישיבה עם מנכ"ל משרד החינוך ואחד הנושאים הנוגעים שעמד אז על סדר היום היה, בין היתר, עניין המוחזקות. חבל שמנכ"ל המשרד לא נמצא איתנו כאן היום, אבל נאמנים עליי נציגיו שיעבירו לו את המסר. הוא התחייב בפני הוועדה שעניין המוחזקות יטופל ויוחזר ולמעשה בכך מנענו את השביתה שעמדה לפרוץ ברשויות המקומיות. אבל כנראה שדיבורים לחוד ומעשים לחוד. לפני כשבועיים קיבלו הורי התלמידים של החינוך המיוחד הלומדים בעכו ובבתי ספר מחוץ לעיר הודיעה. העיריה הודיעה על ביטול ההסעות וההורים צריכים לשאת בהוצאה הזו.

אמנם, אני מעלה את בעייתה של העיר עכו, אבל אני מכיר את בית הספר לחינוך מיוחד בעכו ומדובר בבית ספר איזורי שמשרת את כל התלמידים מכל האיזור. אני חושב שזו פגיעה קשה באותן משפחות שצריכות להביא את ילדיהן לבית הספר על חשבונן. זהו דבר שהוא בלתי נסבל. הרשות המקומית, ואני מכיר את הרשות מקרוב, לא מסוגלת לעמוד בעול התקציבי הזה של מימון כל ההסעות.

כשהעלתי את ההצעה לסדר יום קיבלתי תגובה מסגן השר על כך שמי שהחליט על ביטול ההסעות היתה דווקא עיריית עכו ולא משרד החינוך. זה דבר מגוחך. הוא היה יכול להגיד זאת לאדם שלא מכיר את המערכת, אבל לי בוודאי הוא לא יכול לספר זאת. אני הערתי לו על כך ומתברר שהוא קיבל נתונים לא נכונים.

אדוני היושב ראש, העיר עכו עד לתחילת ינואר היתה מוכרת כעיר פיתוח א' ובמסגרת זו היא קיבלה השתתפות של 100% בכל מערכת ההיסעים לחינוך המיוחד. בכלל, בכל מערכת החינוך. מה לעשות שדווקא הממשלה הזו שהיתה אמורה להטיב עם החלשים, פוגעת באוכלוסיה חלשה. אני רוצה לומר כאן לאנשי משרד החינוך שהורדת עכו מעיר פיתוח א' היא מכת מוות למערכת החינוך בעכו שגם כך מתמודדת עם בעיות קשות בחיי היום יום שלה. עיריית עכו השקיעה משאבים רבים ומאמצים גדולים על מנת לשפר ולייעל את מערכת החינוך ולשימחתי הרבה בהצלחה. זו אחת מנקודות האור של עכו. ההחלטה הזו היום היא מכת מוות לעיר ולכל מערכת החינוך. הדבר בלתי נסבל ואני מציע לאחראים לחשוב שנית ולבדוק האם אין כאן שגיאה או החלטה גורפת. אני גם שומע שבכל זאת היו טעויות אחרות והשר כן הולך לטפל בעניין הזה. למשל, בישובי הדרוזים ואני רוצה לברך את השר שהחליט להחזיר את מעמד פיתוח א' בחינוך לישובי הדרוזים. נכון להיום, עכו אפילו לא במחשבה הזו. האבסורד הגדול הוא בכך שעכו היא שכנה של הערים כרמיאל ונהריה והן מוכרות כערים שהן בעדיפות לאומית ראשונה. התוצאה היא שהחזקים עוזבים לנהריה ולכרמיאל בעוד שהאוכלוסיה החלשה נשארת בעכו מחוסר ברירה. אני לא רוצה להרחיב את הדיון על כל ההטבות שמקבלים בישובים האחרים.

אני שומע שיש כוונה מצד משרד החינוך לקצץ בתקנים לסייעות במערכת החינוך המיוחד. אני מקווה שהכוונה הזו לא תצא לפועל.

תודה רבה.

רפי אלול:

האם באמצע השנה היה שינוי של מדיניות במשרד החינוך?

שוש ימין:

בעיקרון אני חושבת שאני יכולה לאשר את מרבית הדברים של חבר הכנסת אזולאי. אכן משנות החמישים היתה מוכרת, ידועה ומאושרת רשימה של ישובים שחברי הכנסת אזולאי קרה להם ישובים חלשים. במוסדות הממשלה הוכרה הרשימה הזו כרשימת ישובים מוחזקים ומערכת החינוך תמכה בהם במשך השנים בנושאים רבים ומגוונים. המוחזקות הזו, התמיכה הזו הלכה ופחתה עם השנים ובעצם היום היא התמקדה רק בנושא ההסעות, נושא חימום בתי ספר, ולמיטב ידיעתי גם השתתפות באחזקת בתי הספר המקיפים באותם

ישובים.

ממשלת ישראל בישיבה מה-13 בדצמבר 96, בהחלטה מספר 878, החליטה על ביטול רשימת הישובים המוחזקים. ישנה החלטה שנייה שאומרת שבמקום רשימת הישובים המוחזקים משרדי הממשלה יסייעו לישובים באיזורי עדיפות לאומית א'. ההחלטה מבחינתנו התקבלה ב-7/7/96.

רפי אלול:

השתלשלות העניינים לא ברורה לי.

אהרון לחיאני:

ב-7/7/96 היתה החלטת ממשלה מספר 102.

שוש ימין:

כן, ואחר כך באה החלטה נוספת שאת רשימת הישובים המוחזקים מחליפה רשימת איזורי עדיפות לאומית. אנחנו היינו צריכים להפעיל את ההחלטה הזו מהראשון לספטמבר 96, עוד בראשית שנת הלימודים. אבל אנחנו קיימנו התייעצות גם עם מנכ"ל וגם עם ראש תנועה לכלכלה ותקציבים וטענו שמכיוון שזו ראשית פתיחת שנת הלימודים והרשויות למעשה עוד לא נערכו מבעוד מועד לעניין הזה ועדיין אין בידינו רשימה מעודכנת של רשימת הישובים בעלי עדיפות לאומית א', הצענו לדחות את ישום ההחלטה מספטמבר לינואר 97.

רפי אלול:

בכמה כסף מדובר? מהו הסעיף התקציבי לזה?

היו"ר עמנואל זיסמן:

חבר הכנסת אלול, תן לה להשלים את דבריה. תאמין לה שזו ישיבה קשה. אולי נביא את השר היום לפה בסופו של דבר, כי אני מתכוון לקבל החלטות קשות. היא פקידה בכירה והיא לא צריכה להיות מטרה עכשיו.

אני מצטער שהמנכ"ל והשר אינם כאן.

רפי אלול:

השר אף פעם לא מגיע לוועדה. הוא מזלזל בוועדה הזו.

שוש ימין:

בהתחשב בכך שהודעה הזו עשויה ליצור זעזוע קשה ברשויות המקומיות, מה עוד שמבחינתו לא היתה הרשימה החלופית, וגם התקציב של 96 עדיין לא היה ערוך לביצוע ההחלטה, דחינו אותה בהתייעצות עם המנהל הכללי לראשון לראשון 97.

אני חושבת שלמשרד החינוך היה שיקול דעת, אם בכלל, מי נכנס לרשימה ומי יוצא ממנה ולמיטב ידיעתי אנחנו לא היינו מעורבים בעניין הזה.

דוד אזולאי:

מה תעשה הרשות המקומית שהתחייבה במכרז? מי ישא בהוצאה הזו?

שׁוֹשׁ יִמִּין:

אני פה בדילמה. או שאני אמורה לבצע החלטות ממשלה או שאני פועלת על פי הבנתי.

דוד אזולאי:

גם על פי ההבנה, מי ישא בהוצאה?

היו"ר עמנואל זיסמן:

לא זה מה שאתה צריך לשאול. בשבעה בינואר היתה פה ישיבה והיתה צריכה לקום ועדת בין משרדית. האם קמה ועדה בין משרדית?

שׁוֹשׁ יִמִּין:

למיטב ידיעתי לא.

היו"ר עמנואל זיסמן:

לא. העניין הזה הוא הכי חשוב.

רפי אלול:

בכמה כסף מדובר?

שׁוֹשׁ יִמִּין:

סעיף ההסעות בכללותו, כולל חינוך המיוחד, כולל הסעד שאנחנו נותנים למועצות איזוריות ברכישות אוטובוסים, כולל אישורים חריגים בהסעות, זה סדר גודל של כ-350 מיליון שקל. בחישוב שנערך, אם כי אני לא מסכימה עם השיערוך הזה, יש כ-50 מיליון שקל חיסכון בהוצאה. ההחלטה הזו נוגעת לא רק לחינוך המיוחד, אלא גם לחינוך הרגיל. ההשתתפות שלנו פוחתת בכל אותן רשויות מ-100% ל-50% והיא חלה על החינוך המיוחד ועל החינוך הרגיל. עיריית עכו היתה בין הישובים שהיו ברשימת המוחזקים. ברשימת איזורי עדיפות לאומית היא לא מופיעה לכן נאלצנו בלית ברירה להוציא אותה מהרשימה של 100%.

היו"ר עמנואל זיסמן:

הטענה של משרד האוצר היתה שכשיקבעו הקריטריונים יעביר המשרד את התקציב בהתאם לעלות המתבקשת. האם אנחנו יודעים מהי העלות?

יעל אנדורן:

סליחה, אבל מערבבים פה שני נושאים. הדיון הקודם בתאריך השביעי בינואר היה בנוגע ליווי בהסעות תלמידים. באותה עת משרד החינוך גיבש קריטריונים לנושא.

היו"ר עמנואל זיסמן:

האם הוא גיבש?

יעל אנדורן:

תיכף משרד החינוך יעדכן איפה עומדים הקריטריונים בנושא. לא היה דיון כולל בכל נושא המחוזקות שאליו כרגע שוש ימין מתייחסת.

רפי אלול:

היה דיון עם המנכ"ל באוגוסט.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אנחנו דנים בכמה נושאים ביחד. עניין המוחזקות ידוע לנו ומנכ"ל משרד החינוך התחייב לבדוק מחדש את הרשימה של הישובים והרשויות בהן בוטלה המוחזקות. אני נתתי לו את עכו כדוגמא ואני זוכר היטב היטב שהוא אמר: עכו, זה אחד המקומות שצריך לעשות רביזיה. לו זו בלבד, אלא שעמדה לפרוץ שביתה ואני כינסתי את עדי אלדר עם ראשי רשויות ואנחנו ביקשנו מהם להשהות והם לא הכריזו על שביתה. אם כן, זה נושא אחד של המוחזקות, אבל אנחנו לא דנים רק במוחזקות עכשיו. לכן אני עובר הלאה. ועדה בין משרדית כפי שדרשנו לא קמה. אני שואל אם גם בנושא הזה לא נקבעו קריטריונים?

יעל אנדורן:

אנחנו לא הגוף שקובע את הקריטריונים. זה היה אמור להיות בתיאום עם היעוץ המשפטי של משרד החינוך. אני לא יכולה כרגע לייצג את משרד החינוך ולומר אם הוא קבע קריטריונים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

ב-14 בינואר, כלומר שיבעה ימים אחרי הדיון שהיה פה, קיבלתי מכתב מבן-ציון דל בעניין תמיכת המשרד בבתי ספר מוחזקים: "הנושא הנ"ל נמצא בדיון עם משרד האוצר מתוך כוונה למצוא פתרון לבתי הספר העל-יסודיים המוחזקים שהפסיקו לקבל תמיכה בשנת הלימודים תשנ"ז. הוא הדין לגבי בתי הספר המוחזקים בעכו".

אני רוצה לברר את כל מכלול הנושאים האלה ולראות באיזה מצב אנחנו נמצאים? אולי את יכולה להתעדכן במשרד?

שוש ימין:

אני רוצה לעשות אבחנה בין ישוב מוחזק לבין בתי ספר על יסודיים מוחזקים. יש הבדל. בן ציון דל התחייב על בתי ספר מוחזקים וזה לא כל הישוב המוחזק. יכול להיות שבנושא הזה יש טיפול. זה לא בתחום הסמכות והטיפול שלי. אני לא יודעת עליו ויכול להיות שהמשרד כן עושה עבודה בעניין הזה.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני רוצה לברר את הנושא הזה עכשיו. למי עליי לפנות?

שוש ימין:

לפי דעתי, לבן ציון דל.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני אדבר איתו בטלפון.

שׁוֹשׁ יִמִּין:

לגבי בתי הספר המוחזקים בעכו, זה כבר עניין של מוחזקות עכו. צריך לעשות הפרדה בין השניים.

לעניין הקריטריונים בחינוך המיוחד אני רוצה לומר שלמיטב ידיעתי הלישכה המשפטית שלנו הכינה איזשהי הצעה לקריטריונים בנושא ליווי בחינוך המיוחד.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

את אומרת: "למיטב ידיעתי". אנחנו הבנו שאת היית בוועדה הפנימית שדנה בקריטריונים.

שׁוֹשׁ יִמִּין:

היה נציג שלי וזה כאילו ישבתי אני. אין בעיה בעניין הזה. יש הצעה לניסוח מחדש של הקריטריונים. אני ביקשתי מהלישכה המשפטית להעביר את זה לאירגון ההורים הארצי. היועץ המשפטי ביקש להשהות את העברת ההצעה לישיבה שנקבעה עם אירגון ההורים הארצי ב-13 באפריל. אז היא תונח בפני אירגון ההורים הארצי. עד אז לא תעשה שום פעולה שתכניס את ההצעה הזו לאיזשהו אישור פורמלי כלשהו. במקביל אני פניתי לאירגון ההורים הארצי וגם לארגון "בזכות" וביקשתי, על פי הנחיה של היועץ המשפטי, להעביר אלינו הצעות לגיבוש קריטריונים.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

אני מצטערת, אבל זה לא נאמר לנו.

שׁוֹשׁ יִמִּין:

על כל פנים זו היתה ההנחיה של עורך דין אפרים יפהר.

היו"ר עמנואל זיסמן:

זאת אומרת שכל שמתמשכים הדיונים הנושא עצמו סובל. האם אין במשרד החינוך והתרבות איזשהו נוהג לתת מיקדמות?

שׁוֹשׁ יִמִּין:

לפי שעה לא חלו שינויים בקריטריונים ואנחנו ממשיכים לתמוך בהוצאות להעסקת מלווים כפי שהתקנות התקפות להיום עדיין מחייבות.

רפי אלול:

זה לא נכון. אנחנו מקבלים תלונות מההורים. האם ההורים משקרים?

שׁוֹשׁ יִמִּין:

לא אמרתי שהורים משקרים. אמרתי באיזה אופן אנחנו פועלים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני מודה שיש פה בלאגן עולמי. עברו שלושה חודשים ולא נעשה שום דבר בנושא.

יעלה ורטהיים:

היתה רגרסיה, כמאמר הפירסומת: "מה שלא הולך קדימה, הולך אחורה."

דוד אזולאי:

אדוני היושב ראש, אנחנו עומדים לקראת סוף שנת הלימודים. עוד חודשיים וחצי מסתיימת שנת הלימודים.

יעקב פיטלוק:

אנחנו ישבנו כאן בוועדה הקודמת ודנו ודיברנו. נציגי משרד החינוך ישבו איתנו בוועדה ומכולנו הסתירו שמתקיימים דיונים על מנת לשנות. מילא מאחורי הגב של אירגון ההורים הארצי, מאחורי הגב של אירגונים אחרים, אבל מאחורי הגב של ועדת החינוך של הכנסת?

שוש ימין:

אני דיווחתי שמשרד החינוך והתרבות מגבש קריטריונים אחרים במגמה לצמצם את מספר הזכאים ולהגדיל את גובה ההשתפות של המשרד.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

אני עברתי שוב על הפרוטוקול ואין שם משפט כזה שאת אומרת שהמשרד מגבש.

שוש ימין:

אני השתתפתי פה ודיווחתי על כך.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

לנו התברר שעוד קודם ל-1/1, קודם לתיקון בחוק ההסדרים, כבר גובשו הקריטריונים. זאת אומרת, צריך לדבר בלשון עבר. זאת אומרת שתוך כדי הישיבה בשביעי בינואר כבר היו קריטריונים שהיו ידועים לכם. נמסר לנו שאת ישבת בוועדה או נציגיך. כלומר, בשביעי לראשון היו כבר קריטריונים שהיו יכולים להימסר לנו ולא נמסרו לנו. כל הדיון היה עקר. הוא נדון על סמך מצב שאנחנו חשבנו שהוא קיים ומתברר שהוא היה עקר, כי כל המצב שונה לחלוטין.

אנחנו הבאנו תמונה קשה מאוד בנושא הליווי. הובאו פה דוגמאות של פגיעה בנפש ובדם. בסופו של דבר מתברר שתוך כדי זה שיושבים פה נציגים של משרד החינוך המצב אפילו חמור יותר ממה שהצגנו.

ואליד צאדק:

לאחר שדיברת אני בדקתי את הנושא וראיתי שהתמונה שאת הצגת היתה מאוד ורודה.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

נכון.

יעלה ורטהיים:

כשנודעו לנו הקריטריונים וכשנודעה לנו העובדה שלמעשה הם היו מוכנים עוד טרם לראשון בינואר 97, הבנו שמשרד החינוך קבע שהזכאות להסעה תהיה בכפוף לתקציב הרשות המקומית. קרי, לך תחפש את החברים שלך בעירייה. בנוסף הוא קבע שלוש קטגוריות של עדיפויות כאשר כמובן עדיפות ב' ועדיפות ג' תהיינה תלויות בכמות הילדים. בעדיפות א' אוטיסטים וחולי נפש. בעדיפות ב' בעלי הפרעות התנהגות קשות. בעדיפות ג', נכים ואחרים. יש עיריות שיגידו שאין להם ולא נוכל לומר להם דבר. אותן עיריות נחמדות שיגידו שיש להם יתנו זאת קודם כל לאוטיסט ולחולי הנפש ומה על האחרים?

בעדיפויות כפי שנקבעו יש העדפה ברורה לאותם ילדים שצריך לשמור מפניהם ואין התייחסות לאותם ילדים שצריך לשמור עליהם.

מכובדיי, אני כבר לא יכולה להתמודד. יכול להיות שאני אדם עם קשיי הסתגלות, ויכול להיות שאני אדם שלא מסוגל להפנות נורמות של התבטאות של נציגת משרד מכובד בישראל. אני רק רוצה שתשוו לנגד עיניכם אוטובוס ציבורי זעיר שבו יושבים שישה ילדים. ילדה אחת לא ניתן לקפל אותה כי היא משותקת מוחין והיא שוכבת על ספסל וכל עצירת פתאום היא נופלת. לא אחת ולא פעמיים היא מבלה בערב בבית חולים משום שהתכנים במערכת העיכול שלה עולים. מאחוריה יושב אוטיסט עם צואה והוא מורח זאת לא רק על עצמו, אלא גם על אחרים. יושב ילד אחד שהוא גם משותק וגם עיוור והוא גם נכה והוא גם מפגר. הוא לא מסוגל להחזיר את הגוף שלו וכל עצירת פתאום הראש מידרדר. מה קורה כשאין מלווה באוטו כזה? אחד כזה הוא הבן שלי ולפעמים יושב לידו שמרביץ לו והוא אפילו לא יודע להבין מאיפה הכאב הזה? והוא בוכה ואין מי ששומע את הבכי שלו מכיוון שאין מלווה מבוגר חוץ מהנהג שמנסה להתמודד עם הנהיגה ועם הצרחות שמאחוריו.

לזמרת ריקי גל יש שיר שאומר: "את תפילות הילדים שבוכים לאף אחד, אלוהים שומר בתיבה מיוחדת". מכובדיי היקרים, אני רוצה להגיד לכם שלמשרד החינוך אין אלוהים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

מנכ"ל משרד החינוך נמצא על קו הטלפון ואני יוצא לדבר איתו.

אהרון לחיאני:

אני חושב שכל נציגי משרד החינוך מחויבים ללכת למוסדות כאלה ולראות את מה שהיא תיארה בכאב לב משום שמי שלא חי את השטח מקבל החלטות פזיזות מידיי ולא אנושיות.

רפי אלול:

שוש ימין, אני רוצה להגיד לך שזו טעות ששלחו אותך היום לפה. את לא צריכה לשלם את המחיר על הטעויות שלהם. חד וחלק.

שוש ימין:

אני נציגת ממשלה ואני ממלאת מדיניות של ממשלה. אני נשלחתי ואני באה.

יעל מונר:

אני גרה בכרמיאל ויש לי ילדה בחינוך המיוחד בעכו. היא סובלת משיתוק מוחין קל. היא נוסעת יום יום בהסעה באוטובוס הציבורי הקטן. אין להם סייעת באוטו משום שעיריית כרמיאל טוענת שאין להם כסף לסייעות. הילדה הזו היא בת 12.5 והיא עברה 28 ניתוחים, בינהם ראש ובטן. הילדה נסעה בהסעה ונפלה. היא קיבלה זעזוע מוח. כאשר פניתי למשרד החינוך ולכל הביטוחים כולם אמרו: זה לא העסק שלנו בכלל, והניפו ידיים. זה מה שקורה לנו ההורים.

כשהילדים נופלים אין להם עזרה. לא היה לה עזרה באוטו. לא בית חולים, לא כלום. גם על זה צריך לחשוב.

דוד אזולאי:

לצערינו, משרד החינוך יושב במרומי האולימפוס והוא מנותק ממה שנעשה בשטח.

שוש ימין:

בואו נשים דברים על דיוקם. החוק הטיל את זה על הרשות המקומית במפורש.

דוד אזולאי:

מאיפה הרשויות המקומיות ימננו זאת?

ואליד צאדק:

משרד החינוך לא שומע מה שקורה בשטח.

יעקב פיטלוק:

חבר הכנסת אלול אמר שהגברת לא אשמה. יכול להיות שהגברת לא אשמה בזה שהיא מייצגת את הממשלה, אבל היא יושבת כאן והיא לא מספרת את כל הסיפור של מה שקורה מאחורי הקלעים של משרד החינוך. מזה אנחנו לא יכולים לפטור אותה.

רפי אלול:

ליבי אתכם ואני אתכם. אני חושב שמשרד החינוך עושה פה פשע. יש לנו זמן לחינוך ערכי ולשאר הדברים, אבל לא לטיפול בילדים האלה.

אני הייתי מציע ליושב ראש הוועדה לפזר את הישיבה כאות מחאה. השר צריך להגיע הנה כדי לפתור את הבעיה אחת ולתמיד.

יעלה ורטהיים:

אנחנו איתך.

רפי אלול:

יש פה חמישים מיליון שקל שנלקחו לפעילות פוליטית על חשבון המסכנים האלה. זה כל מה שקרה כאן.

יעלה ורטהיים:

יש עניין של חינוך לערכים, אבל יש ערך מופקר והוא ערך ביטחון הילדים הנכים.

רפי אלול:

יש כסף לכל מיני דברים, לחינוך ערכי, והם נמקים פה. לכן חברי הוועדה אני פונה אליכם לעשות כמוני. בואו נצא מכאן, נסגור את הישיבה ושהשר יבוא לכאן. תאמינו לי שזו הדרך.

שמעתי את האישה המסכנה הזו כבר פעמיים. מתעללים בה ומאמללים אותה. אם אנחנו נמשיך לשבת פה אז אין לנו לב. תעשו כמוני, תצאו מפה עכשיו ושהשר יבוא לכאן היום. הוא עושה פשע.

שמריהו בן-צור:

גם הרשות המקומית צריכה לשאת בנטל.

אהרון לחיאני:

הרשות המקומית לא תישא בשקל בחוק חינוך חובה. אתם התעלמתם מספיק מהרשות המקומית.

שמריהו בן-צור:

אז שיבחרו ראש מועצה אחר.

אהרון לחיאני:

תבחרו ממשלה אחרת. תבחרו חברי כנסת אחרים.

רפי אלול:

אדוני היושב ראש, יש לי הצעה לסדר.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אבל אתה לא שמעת מה דיברתי עם מנכ"ל המשרד.

רפי אלול:

אני לא מאמין לו. קונים אותנו במילים.

אדוני היושב ראש, הנושא לא יפתר. יספרו לך סיפורים. למשרד החינוך יש כסף לפעילות ערכית ולכל מה שאתה רוצה. הנושא שמונח כאן יכול להיפתר רק בדרך אחת והיא בכך שהישיבה תופסק כרגע ושהשר יבוא לכאן וישמע את כל הנציגים, בכללם ההורים. עושים להם עינוי נפש ועינוי גוף.

היו"ר עמנואל זיסמן:

זו הצעה שלפי דעתי לא תשיג את המטרה. זה נכון שאחרי השיחה שלי עם בן ציון דל אני חושב שהמצב חמור ביותר. אני גם שמעתי ממנו דברים ברורים מאוד. הוא מפנה את הדברים בעיקר לכתובת אחרת.

רפי אלול:

אני הולך. אני את שלי אמרתי.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

חבל. אנחנו צריכים אותך פה.

רפי אלול:

חברים, אני אומר לכם שמזלזלים בכס.

דוד אזולאי:

חבר הכנסת אלול, אני איתך. אני שמעתי כאן דברים מזעזעים. אני לא רק שומע, אני רואה את הדברים יום יום. אישתי עובדת במערכת החינוך המיוחד והדברים האלה קרובים אלי. אני חש אותם. גם אני יכול לקום ולצאת, אבל אם אני אקום ואצא מהוועדה אני משרת את האינטרסים של משרד החינוך. אני חושב שצריכה להתקבל כאן החלטה שהישיבה הבאה תהיה מוגדרת בדיוק על איזה נושאים הולכים לדון ונזמן את השר שהוא יענה ישירות לדברים האלה. זה צריך להיות כמה שיותר מוקדם.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני מציע להמשיך את הישיבה בצורה מסודרת.

אהרון לחיאני:

אני חושב שעכו היא מחוץ למדינה. זה מה שהחליטה הממשלה הזו.

שמריהו בן-צור:

איזה מן ביטויים אלה?

אהרון לחיאני:

בתחילת הישיבה הביא היושב ראש את טענות משרד האוצר ומשרד החינוך ואני לא אקצין, אני רק אומר שהרמתי גבה כשמעתי את הטענות האלה. ההסעות האלה מתקיימות על פי קריטריונים כבר עשרות שנים. ההגדרה של המוסעים היא באישור ממשרד החינוך. ההקצבה היא באישור משרד החינוך. האוצר הכיר בזה ופתאום החליטו בהחלטה גורפת ללא בדיקה ללכת ולבטל. מאיפה הרשויות ימננו זאת? אני חושב שזו החלטה שרירותית, לא נכונה, לא נבונה ומזיקה.

אנחנו קיבלנו ב-26 בפברואר 97 הודעה שהחל מהראשון בינואר 97 השתתפות משרד החינוך היא ב-50%. לא כתבו קריטריונים, לא שום דבר. בספטמבר 96 הודיעו שהחל מתחילת שנת הלימודים 96, על פי החלטת ממשלה, לא תהיה מוחזקות בבתי ספר מקיפים. כל אחד יודע ומשרד החינוך בעיקר יודע שבחודש מאי החוזים עם המורים כבר סגורים והמערכת כבר בנויה. אבל מה שקורה הוא שארבעה חודשים לאחר מכן מודיעים רטרואקטיבית.

במשך שנים אנחנו עדים למאבק של רשויות וערי פיתוח על לחס, על קיום. כל משרד ממשלתי קובע קריטריון חובה שבו חייבת הרשות לעמוד, אבל לא נותנים את הכסף. כדי לקיים את מערכת בעכו בצורה נאותה, מממנת הרשות מעבר למה שהחוק קובע. נקבע בזמנו שעכו בגלל המצוקות שלה זקוקה לעזרה. קבעו את פרויקט שלושים הישובים. קבעו עכשיו יום לימודים ארוך ועכו גם נכנסה לקריטריון בגלל שהכירו

במצוקות. אבל מה עושים כאן? משחקים איתנו.

אנחנו מדברים על ילדים מוסעים במסגרת חוק חינוך מיוחד שהוא חוק חינוך חובה. אין חובה על הרשות לממן את זה. יש חובה על המדינה לממן זאת. אי אפשר לעשות מאיתנו צחוק. אני מציע לכולם לגשת ולבקר במוסדות האלה. הלב כואב. לרובם של ההורים לילדים האלה אין פת לחם. הם נזקקים לסעד אישי ונפשי. במחי יד אחת מבטלים את הכל.

בזמנו החלטנו לשבות ובעקבות בקשתו של יושב ראש הוועדה נעננו ולא שבתנו. בנושא המוחזקות, עכו תפטר 11 מורים בבית ספר "אורט". במקיף ערבי, 10 מורים. ב"קנדי" 11 מורים. סך הכל 32 מורים יפוטרו, מגמות יבוטלו ומערכת החינוך תיפול. משמעות של הקיצוץ זה ארבעה מיליון שקל שהרשות צריכה לממן והיא לא יכולה לממן.

אני מודיע שבסוף מרץ אין הסעות בעכו לחינוך המיוחד. לא שאנחנו לא רוצים, אנחנו פשוט לא יכולים. אנחנו נודיע לחברת המסיעים שהאחריות לתשלום היא לא עלינו ושעליה לפנות למשרד החינוך. בסוף חודש מרץ עיריית עכו לא תישא יותר בשום הוצאה של ההסעות לחינוך המיוחד. יתרה מכך, אני כאן מודיע ליושב ראש שמערכת החינוך בעכו כולה לא תסיים את השנה שלה. כל מערכת החינוך תושבת עד להודעה חדשה. אם זה מה שאתם רוצים ללמד את הילדים, אז בבקשה. נלמד אותם מאיפה מגיעה הדמוקרטיה.

שמריהו בן-צור:

אני מודה לחבר הכנסת דוד אזולאי על כך שהעלה את הנושא הזה. אני גם מאוד מעריך ומוקיר את חבר הכנסת רפי אלול.

אני מכיר את מערכת החינוך משום שעסקתי בה רק שלושים שנה. אני מכיר אותה לפני ולפנים וגם את נושא החינוך המיוחד. כאשר שמעתי את האם שדיברה על בנה בלעתי את התרגשותי. זהו אכן נושא מכאיב מאוד מאוד.

אני רוצה לבודד את הדיון לכמה עניינים. יש את העניין של עכו ובעניין הזה צריך לטפל במישור אחד בלבד.

דוד אזולאי:

זה פרט מהמכלול.

שמריהו בן-צור:

בתוך נושא של העיר עכו יש עניין של החינוך המיוחד וברשותיכם אני רוצה לדבר על נושא החינוך המיוחד בכלל. לדעתי, על השולחן הזה מונח נושא החינוך המיוחד בכלל. בחינוך המיוחד יש כמה היבטים. עניין המלווים ועניין ההסעה עצמה. ההורים לא רק שסובלים ממה שקיבלו מאלוהים אלא מעוד דברים.

דוד אזולאי:

הם סובלים ממשרדי הממשלה שמכים בהם.

שמריהו בן-צור:

אני לא פותר את משרד החינוך כי הוא זה, כמלוא הנימה. משרד החינוך חייב למצוא פתרון לנושא החינוך המיוחד. הפתרון צריך להתחשב בהורים ובתלמידים האלה. הוא צריך לתת להם נקודת אור מסוימת.

רפי אלול:

כולנו יחד לא מצליחים לשכנע אותם.

שמריהו בן-צור:

אני רוצה לומר לכם שאותי לא מעניינות תערוכות, מוזיאונים, תיאטראות וכן הלאה. אותי מעניין קודם כל לדאוג לשכבות האלה. אילו הייתי שר החינוך הייתי עושה שינוי דרסטי במתן קדימות במטופלים. אבל זה לא פותר גם את משרד האוצר שיושב על הקופה.

יש חילוקי דיעות בין הבית הזה לבין השלטון המקומי. אני לא רוצה לפטור את השלטון המקומי. הוא חייב להיות שותף. הוא חייב להיות הצלע השלישית שדואג להורים. כמו שהוא דואג לפינוי אשפה וכמו שהוא דואג לתרבות ולחינוך משלים, הוא חייב לדאוג לחינוך המיוחד בישוב שלו.

דוד אזולאי:

אבל אתה לא יכול להטיל עליו אלף ואחת מטלות.

שמריהו בן-צור:

עוד לא סיימתי לדבר. הוא חייב. כאשר גובים ממני את מס הארנונה אז לא נכתב לאן זה הולך. לא כתוב אם זה הולך לתרבות ולא כתוב אם זה הולך לריצוף רחובות או גנים. אני צריך לבדוק לאן הכסף הזה הולך. אם ראש הרשות ינתב את התקציבים ויטיב את תנאי החיים בצורה חכמה, אני אבחר בו בשנית. ולא, לא אבחר בו. הרשות המקומית חייב לדאוג לזה. אדוני ממלא מקום ראש עיריית עכו, זה הויכוח שלי איתך.

אין כאן עניין של סיעות ומפלגות, או יהודים וערבים. העניין הוא אנושי ממעלה ראשונה. אני סומך בשתי ידיים על יושב ראש הוועדה שהוא רגיש ונמרץ ואני מאמין שלא ניתן מנוח לדבר הזה. הוא חייב למצוא את פתרונו. לאמור, יש לכנס את שר החינוך ואת שר האוצר ואת עדי אלדר מהשלטון המקומי ולמצוא פתרון דחוף ומיידי.

אחמד סעד:

אני מצטער שאף נציג של החינוך המיוחד בחינוך בערבי לא נוכח בדיון בנושא הזה שהוא כאוב ואנושי.

אהרון לחיאני:

אני מייצג אותם.

אליעזר גרינברג:

הנציג של החינוך המיוחד היה אמור להגיע, כולל נציגים אחרים, פשוט לא אישרו לנו יותר משני נציגים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני דיברתי עם מנכ"ל משרד החינוך והוא אומר: האשם הוא האוצר. הוא אומר דברים ברורים.

מה אומר ממלא מקום ראש עיריית עכו? לי יש כסף. כדי שראש העיר יסע לחוץ לארץ יש כסף. הוא לא אומר שהוא יפטר את המזכירה שלו. ככה לא מעמידים דברים.

אהרון לחיאני:

אדוני היושב ראש, אני מציע שלא תדבר בשמי ושלא תפרש אותי. אני מציע שלא תשמיץ את ראש העיר ולא אותי.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני לא משמיץ את ראש העיר. אני רק אומר שבעכו יש כסף לכל מיני דברים וגם לזה יהיה כסף. אתה לא יכול להשתחרר באופן מוחלט.

אהרון לחיאני:

אני מציע שתשמע מה עיריית עכו תורמת למערכת החינוך.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני קורא אותך לסדר.

אהרון לחיאני:

אני מכבד אותך. תכבד אותי גם כן. אני אורח שלך.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אל תעשה לי שרירים. אנחנו לא סובלים כאן כוחנות. אתה לא תסגור ב-31 לחודש.

אהרון לחיאני:

אני אסגור.

היו"ר עמנואל זיסמן:

לא תסגור. אם אני יודע שאתה תקבל כספים למטרה הזו, לא תסגור שום דבר. אם אתה רוצה לסגור, תסגור. אבל אני אגיד לתושבי עכו שכסף לדברים אחרים יש לך. אני אומר לך זאת בכל הרצינות. אל תהפוך את עכו לעיר שכולה פת לחם. אתה פה הכרזת הכרזה שאני לא יכול לקבל אותה. אתה לא תסגור שום דבר בעכו. אנחנו לא נעביר כספים ואתה תסגור מתי שאתה רוצה. לא יהיה דבר כזה.

אליעזר גרינברג:

אם הוא לא יסגור, ההורים יסגרו.

היו"ר עמנואל זיסמן:

ההורים צריכים לראות את כלל הדברים. אני שמעתי דברים מסוימים. הארנונה היא לכל מיני דברים. היא לא רק בשביל להחזיק את מכבי עכו ואת הפועל עכו. אנחנו לא רק נעמיד את האוצר על התלייה.

אהרון לחיאני:

אני מקווה שתהיה לי אפשרות להעמיד את הדברים על דיוקם בקשר להשתתפות של הרשות.

אחמד סעד:

בערים המעורבות בולטת המצוקה של האוכלוסייה הערבית. זה בעכו, ביפו, ברמלה ובשאר המקומות. בחודש מאי תהיה לנו שדולה ואנחנו נדבר בהרחבה על כל העניינים האלו.

אני לא מוצא מילה מתאימה במילון שתתאר את הביטול של ההוצאות לחינוך המיוחד, חוץ מהמילה "פשע". זה פשע שמשקף אטימות חברתית, אטימות אנושית מצד הממשלה. אני חבר בוועדת הכספים ואני רואה איך כל שבוע מעבירים כסף מפה לשם. לפני שבועיים העבירו כסף משכונות מצוקה להתנחלות. האם אי אפשר למצוא 50 מיליון כדי לפתור מצוקה אנושית שכזו? מה זה? עושים מזה בעיה גדולה. הסבל של ההורים הוא מספיק. יש לי בן דוד מפגר ואני יודע את הסבל של המשפחה. לא נותנים להם את הדברים הבסיסיים והאנושיים שיכולים להקל עליהם. לא מלווה, לא אוטובוסים. אין שום סיבה להפסיק את העניין הזה.

אני מציע שבשבוע הבא יבואו לכאן כל הגורמים הרלוונטיים, משרד החינוך ומשרד האוצר, ונאמר להם את הדברים. איפה הסיסמאות הגדולות שהם עם השכבות החלשות? איפה הדמגוגיה שהיתה בבחירות? זה דבר אנושי שלא מזיק לאף אחד. האחראים צריכים לשאת באחריות. לכן אני מציע שבשבוע הבא יבואו לפה שר החינוך ושר האוצר.

אני רוצה לומר לכם שהדרך הטובה לקבור נושאים היא בהקמת ועדה. זה לוקח זמן רב ובסופו של דבר לא יוצא כלום.

נעמי חזן:

אני מכירה את הנושא כי אני אחראית לחלק מהחקיקה בנושא בקדנציה הקודמת במסגרת ועדת כלכלה. בחוק המקורי שהעברנו היו שלושה שותפים: גדעון פת, יצחק לוי ואנוכי. זאת אומרת, שפה היתה קואליציה בין מפלגתית רחבה ביותר. היו דיונים ארוכים בנושא המימון והיו תיקונים לחקיקה כתוצאה מהדיונים בוועדת כלכלה.

כשחוק ההסדרים הובא השנה לכנסת ישראל, כל עבודת החקיקה הזו שארכה למעלה מארבע שנים, נמחקה במחי יד. אני חושבת שצריך להגיד בצורה מפורשת שחברי הקואליציה שיושבים כאן, שאולי בגלל אילוצים קואליציוניים הצביעו בעד חוק ההסדרים וכאשר הם עשו זאת הם הצביעו בעד ביטול החוק על הסעות לילדים עם צרכים מיוחדים. אנחנו התחלנו להוביל ועשינו ניסיון שידול: אל תיגעו בחוק הזה. אבל אתה שמריהו בן צור, הצבעת בעד חוק ההסדרים והצבעת נגד ההסתייגויות. אתה בעצם ביטלת את החוק. אני מוכרחה להודות שאני היום נמצאת פה במצוקה אמיתית. היו הסתייגויות בנושא הזה בחוק ההסדרים ולא תמכתם. סליחה שאני כועסת, אבל צריך להבין גם את המשמעות של ההצבעות, אפילו במצבי לחץ.

משרד החינוך אומר לנו שיש לו קריטריונים חדשים להסעות לילדים עם צרכים מיוחדים. אני מנסה שבועיים להבין מה הקריטריונים האלה. עם כל הכבוד לך, את שותפה לנו במעשה הנכון, אבל אין פה נציג בכיר של משרד החינוך שיושב כאן ואומר מה הקריטריונים להסעות. מה זה סוד כמוס? האם זה סוד מדינה?

עו"ד אושרת טוקר מימון:

אנחנו יודעים מהם הקריטריונים ועדיף לא לדעת אותם.

קריאה:

העבירו לנו את זה באופן לא רשמי.

נעמי חזן:

כשחברי כנסת וחברי ועדת החינוך של הכנסת פונים למשרד החינוך ומבקשים את הקריטריונים, מגיעה להם תשובה. זה לא סוד. אסור שזה יהיה סוד.

אדוני היושב ראש, עם כל הכבוד אני לא מבינה איך אנחנו מנהלים את הישיבה הזו? אני מתנצלת שאני אחרתי, אבל זהו נושא שאני חיה ונושמת אותו ארבע שנים.

שמריהו בן-צור:

חבל שאת עושה זאת עניין אישי, מפלגתי, קואליציוני. זה עניין כל כך רגיש. אני מאוד תמה עלייך.

נעמי חזן:

אני לא עשיתי את זה אישי. להיפך.

שמריהו בן-צור:

חבל שאת משתמשת בעניין כזה לעניינים פוליטיים מפלגתיים צרים מאוד. זה עניין כה רגיש. זה לא עניין פוליטי.

נעמי חזן:

עד עכשיו דיברתי אנושית ועכשיו תקשיבו טוב טוב כי רק עכשיו אני מתחילה לדבר פוליטית. יש 100 מיליון שקל למינהל לחינוך ערכי וזה סדר העדיפות במשרד החינוך. הדבר הערכי ביותר שאפשר לעשות הוא להפריש 50 מיליון לערך העליון של מענק חינוך לילדים עם צרכים מיוחדים. אז אתה רוצה לדבר איתי על סדרי עדיפויות?

שמריהו בן-צור:

כן. למה לגיבעת חביבה הקצבתם עשרות מיליונים? את הצבעת בשביל זה.

נעמי חזן:

תוכיחו את הערכים ותתנו חמישים מיליון.

שמריהו בן-צור:

. תיקחי את עשרות המיליונים שנתתם לבית ברל. מה זה הצביעות הזו?

נעמי חזן:

100 מיליון לחינוך ערכי על חשבון ילדים נצרכים?

שמריהו בן-צור:

זה בדיוק דמוגגיה.

נעמי חזן:

מה שאתם עושים זה דמגוגיה. אין לכם סידרי עדיפויות.

רפי אלול:

חבר הכנסת בן-צור, על מה אתה מגן? כמה כסף היה בבית ברל?

שמריהו בן-צור:

מליונים.

רפי אלול:

שני מיליון שקל. אתם פושעים.

נעמי חזן:

אדוני היושב ראש, יש שתי הצעות קונקרטיות שאפשר להציע.

היו"ר עמנואל זיסמן:

לא פוליטיות.

נעמי חזן:

אתה יודע מה? בעקבות הפרשנות לפתיח שלי אז מסתבר שכל מה שנאמר בבית הזה הוא פוליטי.

רפי אלול:

גם ההגנה על שר החינוך היא פוליטית מאוד. תאמינו לי שיש לי מה להגיד כאן גם בעניין החינוך המיוחד.

דוד אזולאי:

אני חושב שאנחנו מחטיאים את המטרה שלשמה התכנסנו כאן היום. רבותיי, לא בשביל זה התכנסנו כאן היום. יש לנו מצוקה קשה.

נעמי חזן:

אם כן, יש לי שתי הצעות קונקרטיות. ראשית בנושא הפרטני של העיר עכו שבה המצוקה האמיתית היא מאוד דוחקת, עד כמה שאני יודעת, צריך לצאת עם דרישה חד משמעית למימון ממשרד החינוך עד סוף שנת הלימודים. זה יתן לנו זמן ליישב את המחלוקות ולמצוא מקורות מימון. אני לא רוצה לחשוב על כך שבעוד שבועיים לא יהיו הסעות.

היו"ר עמנואל זיסמן:

יהיו הסעות.

נעמי חזן:

יהיו הסעות ולכן בואו נפתור את הבעיה בעכו למימון עד סוף שנת הלימודים ולא ניכנס לויכוח שבין משרד החינוך למשרד האוצר בעניין הזה.

שמריהו בן-צור:

כמה דבר כזה עולה עד סוף השנה?

אהרון לחיאני:

חצי מיליון שקל מינואר עד יולי. חינוך מיוחד זה שבעה חודשים, עד יולי.

היו"ר עמנואל זיסמן:

לכן אני אמרתי שהוא לא יסגור ב-31 לחודש. אם הוא יסגור בגלל חצי מיליון שקל, אז אנחנו נסגור בעכו דברים אחרים. אני אומר לך את זה כמי שעזר לעכו. תשאל את אלי דה-קסטרו בכמה מיליונים אני עזרתי לו. אתה בשביל חצי מיליון לא תסגור. אני אשיג לך את החצי מיליון. יש בעכו שורה של דברים שאפשר לסגור.

אהרון לחיאני:

אדוני, אתה לא תנהל את עיריית עכו ולא תהלך עליי אמים. אני מממן את מערכת החינוך בקרוב ל-15 מיליון כל שנה.

היו"ר עמנואל זיסמן:

חברת הכנסת נעמי חזן דורשת שמשרד החינוך והתרבות יממן את עכו עד סוף שנת הלימודים. מהי הצעתך השנייה?

נעמי חזן:

היום זה עכו ומחר זה יהיה באר שבע ומחרתיים זה יהיה ירושלים. הדיון הזה הוא רק קצה הקרחון וכל שבוע יבואו אחרים ובצדק. צריך למצוא פתרון יותר עקרוני. אני מציעה שאנחנו נזמן או לישיבה פומבית, או בגלל הנימות לישיבה יותר סגורה, אני רק מבקשת להיות נוכחת, את נציגי האוצר ואת נציגי משרד החינוך וחברי כנסת. אנחנו מוכרחים למצוא פתרונות. צרי להביא אותם לפה ולמצוא פתרון. אדוני היושב ראש, תדע לך שבשנת הלימודים תשנ"ח נגיע לשוקת שבורה בנושא הזה.

אליעזר גרינברג:

חבר הכנסת סעד שאל מדוע אין פה נציג ערבי ואני רוצה לומר שפשוט לא אישרו לנו להביא לכאן יותר משני נציגים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

זה לא משנה, הרי אתה מייצג את כולם. אתה יושב ראש נבחר של כולם.

אליעזר גרינברג:

אני לא מגיע הרבה לוועדות האלה ואני לא מעורה בעבודת הוועדה והכנסת לפרטי פרטים. אני מדבר על דבר כואב.

אני מכיר אישית את סגן ראש העיר ואת עבודתו. אני נמצא במערכת במערכת החינוך בעכו שנים רבות ואני רוצה לומר לכם שנושא ההסעות לחינוך המיוחד זה הקש שישבור בעכו את גב הגמל. מה שנעשה בתחום החינוך בעכו הוא פשוט בלתי יאומן. אנחנו לא מדברים על תשתיות ולא על פיתוח. אנחנו מדברים על הלחם. זה הלחם. אם אין בעכו חינוך אז סוגרים את עכו. אנחנו מחנכים את הילדים בעכו ונותנים להם איכות חיים בנהריה ובכרמיאל. לא חברי הכנסת ישפטו את ראש העיר, אלא הוא יתן את הדין בפני הבוחר לכשיגיע הזמן. לא צריך להתווכח על זה.

אתם צריכים להבין את המשמעות של הפסקת המוחזקות והפסקת התמיכה למורים, התמריצים ונושא החינוך המיוחד. אנחנו באים בשם ההורים והתלמידים שגרים בעכו. צריך לתת את הכסף הזה לפחות זמנית, כפי שהציעה חברת הכנסת חזן, עד סוף השנה.

יהודה לנקרי:

כמה תלמידים מצויים בחינוך המיוחד?

אהרון לחיאני:

מספר התלמידים המוסעים בעכו בחינוך המיוחד הוא 135. 350 תלמידים מוסעים מחוץ לעיר. יש עוד 500 תלמידים שמוסעים לחינוך ימי.

שמריהו בן-צור:

חינוך ימי זה לא חינוך מיוחד.

אהרון לחיאני:

חינוך ימי זה חינוך ימי. בסך הכל בעכו מוסעים כ-900 תלמידים.

אליעזר גרינברג:

אנחנו לא רוצים לעלות לכותרות בגלל הדברים האלה. יש בעכו הרבה דברים טובים ואני מזמין אתכם לבקר ולראות אותם. אם לא תמצאו פתרון בעניין הזה לפחות עד סוף השנה אז אנחנו ההורים, לא הרשות, מבלי שנרצה נעשה מעשה. אנחנו לא נוכל להמשיך כך. זה לא איום זה פשוט יקרה מעצמו. לא תהיה לנו ברירה. עיריית עכו לא יכולה לממן.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני לא יכול להגיד מילה על הדברים שלך. אתה אומר שיוצר מצב שלא תוכלו להמשיך ואני מקבל את זה.

אליעזר גרינברג:

לפני שבועיים-שלושה כינסנו את ועד ההורים לכינוס חירום ואנחנו מתכננים כמה צעדים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני רוצה לשאול אותך כמה שאלות שלא קשורות לנושא. יש לנו הצעת חוק שבאה לתת מעמד חוקי לאירגון ההורים הארצי ואני מנצל את ההזדמנות כדי לשאוב ממך קצת אינפורמציה. מתי נבחר ועד ההורים המרכזי בעכו?

אליעזר גרינברג:

לפני כמה חודשים. אני הייתי גם בקדנציה הקודמת.

היו"ר עמנואל זיסמן:

איך נבחר הוועד בעכו? אין הליך אחיד בארץ בנושא הזה.

אליעזר גרינברג:

אני תממה על השאלה מכיוון שהיה לי ברור שהדבר הזה ידוע לכם. ישנה עמותה של ארגון ההורים הארצי שקמה. עד עכשיו התמיכה היתה ממשד החינוך לאירגון ההורים הארצי. מעכשיו התמיכה היא בזכות שני השקלים שמועברים מכל תלמיד לבית הספר. התלמיד מעביר את שני השקלים לוועד ההורים הישועי.

היו"ר עמנואל זיסמן:

איך אתה נבחרת?

אליעזר גרינברג:

נוהל הבחירות הוא כך. בכל כיתה נבחרים שלושה נציגים לוועד כיתה. וועדי הכיתה עם מועצת ההורים של בית הספר בוחרים את ועד ההורים הבית הספרי, בין שבעה לאחד עשר נציגים. ועד ההורים המוסדי בכל בית ספר בכל עכו מתכנס ובוחר את ועד ההורים העירוני, את היושב ראש. אם העניין מתאפשר אז גם מתקיימת מועצת הורים עירונית. בעכו ישנו רק ועד הורים עירוני ואנחנו מייצגים את כל בתי הספר בעכו. יש לנו יושב ראש ושלושה סגנים, וכן גזבר ומזכיר. אנחנו נפגשים לישיבות עבודה פעם בחודש.

היו"ר עמנואל זיסמן:

האם יש לכם נציגות באירגון ההורים הארצי?

אליעזר גרינברג:

יש לנו נציגות באירגון ההורים הארצי.

היו"ר עמנואל זיסמן:

כמה אנשים כוללת המועצה הזו בעכו?

אליעזר גרינברג:

בערך שלושים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

והיא בחרה אותך.

אליעזר גרינברג:

כן.

היו"ר עמנואל זיסמן:

האם במועצה הזו יש ערבים?

אליעזר גרינברג:

כן.

היו"ר עמנואל זיסמן:

האם יש לכם קשר עם העירייה?

אליעזר גרינברג:

אין לנו שום קשר. אנחנו עצמאים לגמרי. יש לנו מקום מפגש.

היו"ר עמנואל זיסמן:

מה שקיים בעכו ראוי להערכה. צריך להסדיר את הנושא הזה.

אליעזר גרינברג:

אנחנו גאים במערכת החינוך בעכו. היא משקיעה מעל ומעבר.

עו"ד שירלי גל אור:

בדיון הקודם שנערך בשביעי בינואר, שבו עסקנו לאור החוק הקודם בנוסח הקודם שלו, כולנו סברנו שיש קריטריונים בגיבוש. לפי מכתבו של עורך דין יפהר אליי בשם כל האירגונים, הוועדה סיכמה את העבודה שלה ברביעי בנובמבר 96. כלומר, חודשיים לפני שאנחנו ישבנו כאן. למה סיכום הוועדה לא בא בפני ועדת החינוך בשביעי בינואר. זו השאלה הראשונה שעד היום אף אחד לא נתן לה תשובה.

מאז אותה ישיבה, נציגי האירגונים השונים, כולל נציגי ההורים, פונים למשרד החינוך ומבקשים את הקריטריונים וכן מבקשים להיפגש. כל מה שהם מקבלים זה דחיה בלך ושוב.

כרגע אני שמחה על ההצהרה של גברת ימין שעד ה-14 באפריל לא תעשה שום פעולה בנושא התקנות לקריטריונים עד שנציגי ההורים לא ישותפו. זה לא מה שנאמר לנו.

אני רוצה להראות עד כמה שיתוף ההורים הוא חשוב. במכתבו של עורך דין יפהר ישנן העדיפויות הכפופים לתקציב הרשות המקומית. בעדיפות ראשונה חולי נפש ואוטיסטים. בעדיפות שנייה הפרעות התנהגותיות קשות. ובעדיפות שלישית ילד נכה אחר. אני שואלת איפה המפגרים? אין שום התייחסות בקריטריונים לפיגור קשה, פיגור בינוני. בשיחה עם עורך דין יפהר הוא אמר: תקציב הרשות המקומית יספיק לעדיפות הראשונה אולי לשנייה. בוודאי לא לשלישית.

אני חושבת שמכאן צריכה לצאת ההודעה שההורים והנציגים צריכים להיות שותפים מלאים. אנחנו לא זוכים לשיתוף פעולה. נותנים לנו הרגשה שאנחנו "נודניקים" שמנסים לדחוף.

עו"ד טלי גל:

זו כבר פעם שנייה שנציגי כמה אירגונים מגיעים לפה. בישיבה הקודמת הסתיימה בכמה החלטות מאוד חשובות בעיקר בנוגע הוועדה הבין משרדית ולא יצא מזה כלום. בישיבה הזו נאמר דבר חשוב על ידי שוש ימין לגבי זה שלא יעשה שום דבר עם הקריטריונים עד אשר תהיה איתנו פגישה. כדי להבטיח שלא יקרה שוב דבר שקרה בישיבה הקודמת, אני חושבת שצריך להבהיר את המסר הזה ושנחנו נקבל הצהרה רשמית מהשר או ממנכ"ל המשרד. זה מאוד חשוב לנו כי באיזשהו מקום אנחנו כבר לא בטוחים מה נעשה.

היו"ר עמנואל זיסמן:

איזו הצהרה את רוצה?

עו"ד טלי גל:

הצהרה על כך שהקריטריונים לא ינוסחו בצורה של תקנות ולא יתקבלו ולא יקודמו עד אשר אנחנו נשב ואנחנו נציע. יש לנו הצעות ויש לנו מה לתרום. יש לנו סקר שוועדת החינוך המיוחד הכינה ויש הרבה מידע. כלומר, יש לנו ניסיון בעניין הזה. אנחנו בעלי הידע המקצועי לעניין הזה. יש פה את הנספח שכבר לפני חודשים העברנו לעורך דין יפהר ולמשרד החינוך. אנחנו מוכנים להעביר את זה שוב לגברת שוש ימין אם היא מעוניינת בכך.

מה שקורה עם עיריית עכו מהווה נורת אזהרה וזה בדיוק מה שיקרה אם כל הזכאות לליווי תוכפף לרשויות המקומיות. כרגע, לכאורה הרשויות היו חייבות לפי החוק, אבל אם הקריטריונים החדשים יתקבלו, אז כל דבר יהיה כפוף ואני לא רואה שרשות מקומית תעשה משהו שהיא לא חייבת בו. ברגע שהם לא יהיו מחויבים ילדים לא יהיו מלווים. זה אולי יהיה בעדיפות הראשונה, אבל גם בזה אני לא בטוחה. ההחלטה שכל דבר יהיה כפוף לרשויות המקומיות לא צריכה להתקבל. צריך לזכור זאת כל הזמן. צריך לשתף בעניין את הדרגים הכי גבוהים, את שר החינוך, שר התחבורה והרשויות המקומיות וגם אותנו.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

מכיוון שעורך דין יפהר לא הצהיר כפי שהצהירה הגברת ימין, הוא דווקא אמר שהם לא יכולים לעצור את הליך הפיכת הקריטריונים לתקנות, אנחנו מבקשים שתורה למשרד החינוך לעצור את התהליך ההפיכה לתקנות. אנחנו מבקשים גם שהוועדה תאמר שההכפפה לתקציב הרשות המקומית זה בגדר חריגה מסמכות שר החינוך. זאת לא הסמכות שניתנה לו בתיקון לחוק ההסדרים במשק המדינה. הסמכות שניתנה לו היתה ליתן את הליווי רק לאלו הנזקקים לליווי ולהוריד אותה מאלו שלא צריכים את הליווי, ולא ליצור ביניהם איזשהם סידרי עדיפויות.

אנחנו מבקשים שכל הארגונים ונציגי ההורים ישותפו מחדש בדיונים ושינתן משקל לעמדתם.

יעלה ורטהיים:

בהמשך לדבריהן של נציגות האירגונים שחברים ללובי שלנו בנושא ההסעות בחינוך המיוחד, אני רוצה להוסיף שהכפפת הליווי לתקציב הרשות המקומית ומה שקרה בעיריית עכו מבשרים על רוח דברים שרואה בליווי בטוח ומכובד מעין מותרות שהן הראשונות להיפגע כשיש קיצוץ. אנחנו לא נסכים לעניין הזה ואנחנו נעשה מאבק מאוד מסודר ומאוד חד-משמעי כנגד העניין וזה לא יהיה רק פה, אלא בכל מיני תהליכים שהדמוקרטיה הישראלית מעמידה לרשותינו.

ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר אמרה בזמנו על ציבור מסוים שהם "לא נחמדים". יכול להיות שרגילים לראות אותנו נחמדים, חביבים ומסכנים, אבל אנחנו לא נסכים עם העניין הזה. בשמיני באפריל בשעה עשר אנחנו נקיים הפגנה גדולה בגן הוורדים מול הכנסת ונצא נגד העניין הזה.

יהודה לנקרי:

חבל לכם. הכנסת בפגרה באותו מועד.

יעלה ורטהיים:

אני מודה לך על ההערה.

המסר שלנו בהפגנה יהיה נגד הפגיעה בזכות הליווי שהיא זכות יסוד. קשה לי כבר לדבר כי אני כל כך כועסת מהניכור שעולה מהדיון המרוחק, האקדמי כביכול, בנושא הזה של הזכות לליווי. אני לא דווקא מדברת על התהליך כאן בוועדה, אלא על כך שמהשביעי לינואר אנחנו עוברים חודשיים מתישים. אנחנו מנסים על חשבון שעות העבודה ועל חשבון טיפול בילדים לתפוס את עורך דין יפהר, את בריק ואת שוש ימין והם בסיוור, בוועדה או בשיבה. כל הזמן מורחים, מתישים ומטייחים. לי כבר אין כוח. כמו שהאנשים שעושים את התהליכים האלה מופיעים בחלומות הרעים שלנו, מאוד יכול להיות שאנחנו נתחיל להופיע גם בחלומות הרעים שלהם, כי אנחנו לא מוכנים שאנשים יתחבאו מאחורי התואר "משרד החינוך". יש להם אחריות אישית על מה שהם עושים.

יעקב פיטלוק:

אנחנו שומעים פה דברים נוגעים ללב וחברי כנסת הביעו את דעתם בנושא הזה. יש לי בקשה מלב אל לב. רבותיי חברי הכנסת, תפסיקו עם המאבקים הפוליטיים, עם הפירוטכניקה, הממשלה הזו, הממשלה הקודמת. זה כבר נסחב הרבה שנים. אפשר לבוא בטענות גם לממשלה הזו וגם לממשלה הקודמת. רבותיי, תעשו טובה. תעשו משהו הומניטרי, בלי רווח פוליטי. ישנם אלפים של אנשים שצריך לעזור להם.

לי קל לדבר משום שאני לבד מבצע הסעות לבני במשך ארבע שנים. הוא מעולם לא עלה על הסעה כיוון שביום הראשון שלקחתי אותו לבית ספר ראיתי איך שנהג מונית מוליך ילד לגן של הבן שלי על זכוכיות. נעלי הילד היו בידיים מכיוון שלא היה מלווה באוטובוס שיעזור לילד לנעול את הנעליים. אני אמרתי שלבן שלי זה לא יקרה. תודה לאל, לי קל, אני יכול להרשות לעצמי לבצע את ההסעה. אבל אלפי הורים לא יכולים לעשות את זה.

אני עוד פעם חוזר ומבקש מכם להתעלות מעל המאבקים הפוליטיים. תעשו משהו מהלב ותסגרו את הנושא הזה פעם אחת ולתמיד שנגרר כבר הרבה שנים. אני מתעסק בנושא הזה קרוב לארבע שנים. כל פעם נראה לנו שאוטוטו הנושא מסתיים וכל פעם ישנה סיבה אחרת והוא לא מסתיים. בבקשה, תעשו את זה.

חיה יגודה:

הכל נאמר והייתי רוצה לחזק רק דבר אחד והוא תיסכול ההורים. החינוך המיוחד ועניין ההסעות הם הראשונים להיפגע כשיש בעייה בתקציבים. הילדים החלשים שלנו נפגעים. אני לא יודעת האם גם ההסעות של הילדים הרגילים בעכו נפגעו?

אהרון לחיאני:

רק החינוך המיוחד מוסע. כל ההסעות הופסקו.

היו"ר עמנואל זיסמן:

במדינה אין, אבל באשקלון יש יום לימודים ארוך עד השעה ארבע, כי ראש עיריית אשקלון ופרנסי העיר החליטו לעשות יום לימודים ארוך. הם כנראה מקצצים במשהו אחר. לכן, לא צריך לשחרר מאחריות אף אחד.

חיה יגודה:

אני הייתי מצפה שכל עירייה תלך למלחמה ותאמר שהיא רוצה את התקציבים, אבל שתאמר גם שבחינוך המיוחד היא לא נוגעת ושזה ימשיך להיות. צרי לי מאוד לשמוע שיש בעיות, אבל עוד יותר צר לי לשמוע שההסעות של החינוך המיוחד נפגעות מזה.

זהבה נגבי:

עופר ברנדיס שהיה יועץ השר הקודם הכין סרט תדמית בנושא ההסעות. אני חושבת שגם שוש ימין היתה מעורבת בנושא הזה.

שוש ימין:

היו שני סרטי הדרכה לנהגים ולא לה שיוסקים בהסעות וזה לא קשור לעופר ברנדיס.

זהבה נגבי:

עופר ברנדיס זימן אותנו להקרנה.

אני חושבת שהתעלמנו מנקודה חשובה שעסקנו בה בישיבה הקודמת. הרי לא כולם זכאים למלווים. הכוח האנושי שזוכה במכרזים בהסעות הוא לפעמים כוח אנושי שלא מכיר בכלל מה זה ילדים עם צרכים מיוחדים.

יעלה ורטהיים:

את מתכוונת לכוח לא אנושי.

זהבה נגבי:

זה כוח אנושי מסוג אחר שאם היה מדובר בילדיו אז הוא היה מתנהג אחרת. הרעיון היה להקריין את הסרט הזה בפני הזוכים במכרזים ולעשות להם השתלמויות. הרעיון היה יפה וחבל שהוא נגנז.

רמי אדם:

אני יושב ראש ועד הורים בית ספר לחינוך מיוחד "איל" בעכו. בית ספר "איל" הוא בית ספר איזורי הכולל את כרמיאל, הקריות, ונהריה. אנחנו פוחדים שנושא ההסעות והמלווים וכן נושא הסייעות יגמרו בשיטת הסלאמי, לאט לאט. אני לא מבין מדוע בבית ספר "איל" אין יום לימודים ארוך. בבית הספר הזה לומדים רק עד השעה רבע לשתיים. אם נצטרך לצאת למאבק יהיו לכך השלכות. מהר מאוד תהיה תהודה בכלל הרשויות המקומיות ששולחות את תלמידהן לבית ספר "איל". לתלמידים האלה יהיו הסעות, אבל לא יהיה להם מקום ללמוד. אין לזה פתרון אחר. הילדים האלה חייבים להיות מוסעים ומלווים.

אני נמצא בבית ספר "איל" בסביבות 15 שנה ואני מכיר את כל השתלשלות של נושא ההסעות. היו שנים שבהן לא היה ליווי ובהסעות קרו מקרים קשים מאוד. אני לא מדבר על ליווי אישי לילדים. אני מדבר על ליווי בתוך האוטובוסים. אם אין שם מלווה קורים שם דברים איומים הגורמים לכך שצריך אחר כך לחפש ילדים בכל העיר וכד'. בהחלט צריך לתת על זה את הדעת. אין דרך אחרת.

כרגע אנחנו מתרכזים רק בנושא ההסעות, אבל יש הרבה הרבה דברים אחרים שהם קשים. לאחר יום לימודים הילדים האלה מגיעים הביתה והם אינם מסוגלים להשתתף במערכות העשרה וחוגים. אני מסיע לא רק את הילד שלי, אלא עוד מספר ילדים, כל שבוע-שבועיים לחוגים שאנחנו מקיימים בבתים כדי שתהיה להם איזשהי פעילות.

זהבה נגבי:

זה לא רק בעכו. זה גם בירושלים.

רמי אדם:

ההסעה היא הרגליים של הילדים.

אהרון לחיאני:

אני לא רוצה שיווצר רושם כאילו אנחנו נלחמים על גבם הילדים החלשים. אנחנו לא נלחמים על גבם. עיריית עכו על פי ההסדרים הקיימים מממנת באחוזים נכרים משכורות לסייעות ומשכורות של העובדים הפסיכולוגים ומשכורות אחרות. מעבר לכך, בעכו קיימים מספר בתי ספר של חינוך מיוחד. בית ספר "איל" הוא בית ספר לחינוך מיוחד איזורי. יש בית ספר לחינוך אוטיסטים "ניצנים" והוא מתמודד עם בעיות קשות מאוד. בבית הספר הזה לומדים בצריפים, כי עדיין לא מצאנו משרד ממשלתי שיוכל לממן את הנושא הזה. מכל מקום, עיריית עכו משקיעה שם הרבה מאוד כסף בתחזוקה המקום כדי שהילדים האלה יוכלו לחיות שם. בנוסף לזה, יש לנו בית ספר לחינוך מיוחד של המגזר הערבי וגם בו יש צריפים ואנחנו מנסים לעשות ככל יכולתינו.

אם משרד החינוך היה מודיע לנו שהגזירה היחידה בעכו זה סך הכל צמצום ב-50% את ההסעות, אז ניחא. אז היינו ממנים והיינו ממשיכים להסיע. הגזירה הגיעה שלב אחרי שלב. הגיע המוחזקות בסך 4 מיליון שקל. קיבלנו הודעה ממנהל המחוז שאנחנו אמורים לקבל את הסייעות עם השתתפות נמוכה יותר. דהיינו, אתם צריכים להשתתף ביותר כסף. אני ישבתי עם מנכ"ל משרד החינוך הוא בא ואומר: רבותי, זה מה שנקבע על ידי המדינה. ידיי קצרות מלהושיע. אני מוכן לתת את הכל. צריך לבחון שנית את החלטת הממשלה ולראות היכן פגעו יותר והיכן לא פגעו.

הרי ידוע הוא שיקר בעייתן של הרשויות הוא במימון בחינוך וברוחה. לעכו יש חשב מלווה של משרד הפנים. לפני כשבועיים היינו אצל מנכ"ל משרד הפנים כדי להכין תקציב. מר אפרתי אומר: זה התקציב שאני נותן וזהו. אנחנו אומרים לו שיש לנו מוחזקות ועוד דברים והוא אומר: לא מעניין אותי, אל תקיימו כלום.

שמריהו בן-צור:

האם אתם בתוכנית שלושים הישובים?

אהרון לחיאני:

כן.

אם אתה חורג בגלל שאתה רצית להיות טוב ולתת יותר לחינוך יתנו לך חשב מלווה. אני יצאתי בהצהרה שחשב מלווה של עיריית עכו גונב כסף ממערכת החינוך. הוא אפילו לא מעביר כספים יעודיים. אני אחר כך צריך לצאת בהתקפות על האוצר ואת כולם כי פוגעים במערכת החינוך. מחזיקים אותי בן ערובה. ברגע שיכירו בהוצאה הזו ויתנו לי את התקציבים המתאימים אני מוכן לממן את המוחזקות, את ההסעות, מבנים חדשים ואת הכל.

אליעזר גרינברג:

בתי ספר עומדים בחוב, מה שאסור שיקרה, כתוצאה מאי העברת כספים יעודיים. החשב מעכב.

אהרון לחיאני:

אני מכיר את האוכלוסיה הזאת ואני אומר לכם שכואב לי. אני אומר שאם אני לא אקבל מימון אז ב-31 במרץ כל מערכת החינוך בעכו מושבתת.

יעקב פיטלוק:

אל תשבית. תפסיק לאסוף אשפה.

יהודה לנקרי:

כראש מועצת שלומי לשעבר אני מכיר את הנושא. מצטבר הרושם עגום לפיו חלק נכבד של אותם תלמידים הם סרח עודף של החברה הישראלית. מי ששומע את הדוברים כאן אינו יכול אלא לצאת עם הרושם שאנחנו חברה לא אחראית. הסוגייה הזאת חייבת לידון בדיון מעמיק ויסודי תוך כדי השוואה עם יתר המיגזרים במערכת החינוך. יכול להיות שיש גם בתי ספר רגילים שבהם לומדים בצריפים. זה לא היה קיים בשלומי, אבל יתכן וזה קיים במקומות אחרים.

אני זוכר שכראש מועצת שלומי התבקשתי מעת לעת לבטל, לצמצם את שירות ההסעות לתלמידים בחינוך המיוחד. אדוני היושב ראש, אני יכול לומר לך שמעולם לא נכנעתי לדרישה כזו משום שחשבתי שזה פשע מוסרי מהחומרה הראשונה. אין איש ציבור שיוכל למלא אחרי ההנחיה הזו. לי היתה אפשרות להתמודד עם משרד הפנים ולמזלנו הטוב לא היה חשב מלווה שיכול היה לעצור הנחיות של ראש רשות. אני אמרתי שבבוא העת כאשר נתמודד על מענק האיזון וכיסוי הגירעון, אם יהיה נושא שבו אני אוכל לומר שחרגתי זה יהיה אחד נושאים. יכול להיות שהיה קל לעשות את התרגיל הזה בשלומי. למזלה של שלומי לא היה מדובר באוכלוסיה גדולה וקל היה להתמודד עם ההסעות ועם שתיים-שלוש מוניות. אבל, במקרה שלך אין לך אפשרות, אלא להביע את דבריך בפני ועדת הכנסת.

אבל מעבר לעניין של עכו מדובר בהיבט לאומי רחב. אני סבור שצריך לתת את הדעת, מבחינת ועדת החינוך, לסוגייה בכללותה, לרבות היבטים משפטיים ופיזיים. חובתה של מדינת ישראל, מתוקף חוק חינוך חובה ביסוד ובעל-יסודי, לתת את כל התשובות המלאות לעניין הזה.

דוד אזולאי:

אני שמח שבעקבות יוזמתי אנחנו העלנו את נושא החינוך המיוחד בכלל על סדר היום. כתוב: "מגלגלים זכות על ידי זכאי".

ברשותכם, אני רוצה לעבור מהכלל אל הפרט. עכו רגישה מאוד מאוד לחינוך בכלל ולחינוך המיוחד בפרט. אני יודע שפרנסי העיר למרות התנאים הקשים עושים רבות למען ילדי החינוך המיוחד בעכו. אני הייתי בעבר חבר מועצת העיר ואני יודע כל מה שקורה במערכת החינוך. יש אוזן קשבת לבעיות החינוך בעכו. עם כל המצוקה הקשה שבה

נתונה עכו, עכו תמיד דאגה למערכת החינוך. מה שקורה היום בעכו הוא בעצם סימפטום למה שהולך לקרות בעוד כמה ישובים בארץ וזה מדאיג אותי. הפגיעה היא דווקא באוכלוסיה החלשה, לא באוכלוסיה החזקה. לצערי הרב, נוצר פה מצב כואב בו דווקא ילדים שכך נגזר עליהם משמיים מקבלים מכה נוספת ממשרדי הממשלה. שמענו פה דברים קשים וועדת החינוך צריכה לעשות הכל על מנת שהפגיעה הזו באוכלוסיה הזו תיפסק.

אדוני היושב ראש, עכו לא תוכל לעמוד במעמסה הכספית הזו של ההיסעים בחינוך המיוחד. אני מבקש שלא יתברר כאן מדבריו של ממלא מקום ראש העיר כאילו הוא רוצה להפסיק את ההסעות מבחינתו הוא. חלילה וחס. הוא רוצה להמשיך אלא שמשרדי הממשלה מטלים מטלות על הרשות המקומית ולא ממנים אותם ואחר כך הרשות עומדת בפני האזרח בבעיות קשות. מבחינתי כרגע, משרד החינוך יצטרך לדאוג להמשך ההיסעים בעכו עד לסוף שנת הלימודים. לגבי תשנ"ח נצטרך לקיים דיון כללי לפתירת הבעייה.

אני מציע לזמן את השר, את המנכ"ל, ואת נציג השלטון המקומי. אני בכוונה מדגיש את שלושת הגורמים הללו מפני שהשר הוא זה שקובע את המדיניות, המנכ"ל מבצע את המדיניות ומרכז השלטון המקומי הוא זה שעומד בלחץ היום-יומי מול אזרחי המדינה. אנחנו מכירים את התסריט. הם באים לפה ושומעים ואומרים: בסדר, אנחנו נדון ונחזור. אנחנו בינתיים נמצאים כבר בסוף שנת הלימודים.

אדוני היושב ראש, אני סומך על שיקול דעתך בעניין הזה ועל כך שלא תיתן "שימרחו" אותנו פעם נוספת. צריך לזמן אותם ושיהיה סדר יום ברור. אנחנו צריכים לקבל תשובות ברורות ופתרונות לאלתר. אני מקווה שזה יהיה תוך שבוע ימים. לא יותר מזה משום משום שגם כך זה הרבה זמן.

אני רוצה להתייחס כאן לאמירה שנאמרה כאן על ידי חברת הכנסת נעמי חזן. הדיון כאן התנהל לא על בסיס פוליטי. אני חושב שהיה פה דיון מאוד מאוד ענייני וחבל מאוד שהכנסת את הגורם הפוליטי.

נעמי חזן:

אתם פירשתם את דבריי בצורה פוליטית.

דוד אזולאי:

אני יכול להביא לך דוגמאות מה עשה השר אמנון רובינשטיין בקדנציה הקודמת, אבל אני לא רוצה להיכנס לזה.

נעמי חזן:

אתה לא תטיף לי מוסר מפני שאני לא הכנסתי נושא פוליטי.

דוד אזולאי:

אני לא בא להטיף. את לא ראוייה שאני אטיף לך מוסר.

נעמי חזן:

סליחה, מה אתה אמרת?

דוד אזולאי:

מה שאמרת.

נעמי חזן:

תחזור בך.

דוד אזולאי:

תעשי לי טובה, אל תכתיבי לי מה להגיד.

נעמי חזן:

ואתה אל תפרש אותי, ואל תדבר אליי בצורה כזו. אני אגיש נגדך תלונה על הדבר הזה. דוד אזולאי, אתה לא תיכנס למצפון שלי ולא לדת שלי ולא תחליט בשבילי במה אני מאמינה ובמה אני לא מאמינה. תתבייש לך. חוצפה.

דוד אזולאי:

את לא תיגררי אותי לדיון. אני לא רוצה להדיין איתך. אנחנו מקיימים כאן דיון ענייני חשוב ולא עניין פוליטי.

נעמי חזן:

זה בדיון דיון ענייני חשוב.

דוד אזולאי:

אני מבקש ממך לא להכניס עניינים פוליטיים.

נעמי חזן:

אתה הצבעת נגד הסעות לילדים מיוחדים ואתה צריך להבין את המשמעות של ההצבעה שלך. תתבייש לך, אתה לא גמרת איתי בעניין הזה. אתה ההיפך מהדת. אתה אנטי דתי.

שמריהו בן-צור:

די, זה לא מכובד.

נעמי חזן:

זה באמת לא מכובד.

שוש ימין:

אני אנסה לסכם את שני הנושאים המרכזיים מבחינתי והם נושא המוחזקות, את נושא ההסעות לילדי החינוך המיוחד ואם הזמן ירשה אז גם את עניין סרטי התדמית.

בנושא המוחזקות אני חושבת שכרגע ידעי, לפחות, ככולות מלשנות החלטות ממשלה. למיטב ידיעתי, נכון לרגע זה אנחנו נמשיך לתמוך כפי שהחלטת הממשלה מורה. ישובים באיזורי עדיפות לאומית יקבלו השתתפות מליאה. ישובים שירדו מרשימת המוחזקים, בשלב זה הסיוע יהיה בהיקף של 50%. אם הנהלת המשרד תמצא דרך לסייע למקרים פרטניים בשיעורי השתתפות אחרים, אני אשמח לבצע. אני כרגע לא רואה את הדרך, אלא אם כן הנהלת המשרד תורה לעשות את זה.

אני רוצה להעיר לגבי המועד בו משרד החינוך הודיע על שינויים בשיעורי ההשתתפות. אנחנו בחוזר מנכ"ל לקראת שנת הלימודים תשנ"ז הודענו לכלל הרשויות המקומיות שיש שינוי בשיעורי ההשתתפות בשנת הלימודים תשנ"ז שמתחיל בראשון לספטמבר ב-97. כך שאני מניחה שכל רשות מקומית קיבלה את חוזר המנכ"ל. יש סעיף מיוחד שהבהיר את הנקודה הזו. אנחנו התרענו. את רוע הגזירה דחינו מביצוע בראשון לספטמבר זה הועבר לראשון בינואר 97. אני חושבת שאולי צריך לברך על כך שהקיזוז הזה לא חל בראשון לספטמבר אלא רק בראשון לינואר. כל החלטת ממשלה שתקבל, אני האדם האחרון שלא יבצע אותה במלואה וכלשונה.

עכשיו אתייחס לנושא החינוך המיוחד. אני חושבת שצריך לעשות הפרדה בין נושא ההסעות, אירגון ההסעה וביצוע ההסעה, לבין נושא המלווים שאנחנו מחויבים בו מחוק ההסעה הבטיחותית לילדים נכים. לא הייתי אומרת שאני חזיתי את התוצאות של החוק הזה מראש. אני גם התרעתי כאן במהלך דיוני הוועדה והודעתי שאם לא ימצא התקציב המתאים לעניין הזה, החוק הזה יהיה עקר וריק מתוכן. אבל לדאבוני כל אלה שהובילו את הדיון אמרו: קודם נקבל את החוק ואחר כך נתמודד עם הבעיות. אז עכשיו אנחנו מתמודדים עם הבעיות. אין פה בעיה של יכולת לבצע. יש פה בעיה שמדינת ישראל תקצה את המשאבים המתחייבים מהחוק הזה כדי לתת ליווי לכל תלמיד. כאיש מקצוע אני חושבת שהחוק הזה הוא נכון, הוא אולי התקבל מאוחר מידי, אבל מה לעשות שממשלת ישראל לא מעמידה את התקציבים. מצידו זה יכול להיות משרד החינוך שאני עובדת שלו או זה יכול להיות משרד האוצר או הממשלה.

יהודה לנקרי:

מה אומר החוק?

שוש ימין:

החוק אומר שצריך לתת מלווה לכל תלמיד שהוגדר כחינוך מיוחד. בראשית דרכו של החוק הזה משרד החינוך עמד בלי שום תקנה תקציבית לעניין הזה. אנחנו באנו למנכ"ל המשרד ואמרנו שיש פה בעיה קשה. השלטון המקומי לא מסוגל להרים את החוק הזה מתקציבו הוא וצריך לראות איך ניתן לסייע. משרד החינוך הצליח לגייס כ-11 מיליון שקל לנושא הליווי וזה יאמר לזכותו של שמשון שושני המנכ"ל הקודם. אין פה בעיה של אירגון הסעות. את ה-11 מיליון שקל האלה היו צריכים להקצות באיזשהו אופן, מה שאנחנו מגדירים כקריטריונים, באיזה מקרים משרד החינוך יתן את הסיוע. אנחנו הגענו לתיקצוב של 1,100 שקל לתלמיד מלווה כאשר הרשות המקומית אכן תעמיד את הליווי.

אני הייתי מוכנה לספוג את כל האשמות, אבל אני יודעת שאנחנו עושים את הכל כדי להטיב עם המגזר הזה. אני יכולה להראות שורה ארוכה של הטבות שעשינו במגזר החינוך המיוחד בנושא הסעות, לא בנושא מלווים. בנושא מלווים אם לא ימצא התקציב הדרוש לא יחול שינוי ואני מצהירה זאת בכל הפורום הזה. אין יש מאיין. אם ממשלת ישראל תיתן את התקציב הדרוש, אם זה לרשויות המקומיות או למשרד החינוך, מבחינתי זה לא משנה איפה יעמידו את התקציב, רק אז ניתן יהיה לתת מלווים.

גם הרעיון לגייס מתנדבים ברשויות המקומיות לא עלה בהצלחה. או שפסה רוח ההתנדבות במדינת ישראל או שגם המתנדבים שנמצאו לעניין הזה לא נמצאו כשירים. יש כבר תלונות על נושא הליווי. שואלים מי זה המלווה? מה העבר שלו? האם הוא לא בעל עבר פלילי? מה הכשרתו?

יעקב פיטלוק:

מה פסול בשאלה הזו? היא לגיטימית.

שׁוֹשׁ יִמִּין:

היא לגיטימית בהחלט.

גם לגבי הנהגים שמועסקים בהסעות יש לנו הרבה תלונות וגם השאלה הזו לא פתורה משום שיש לנו בעיה של צינעת הפרט ואין לנו אפשרות לחקור את עברו של הנהג. גם הרשות לא מסוגלת. יש עם זה שורה ארוכה של מיגבלות. אני רוצה שתבינו שגם אנחנו פועלים במערכת של אילוצים.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

את רק התבקשת לשמוע אותנו.

היו"ר עמנואל זיסמן:

ההערות האלה לא מוסיפות שום דבר. היא פקידה בכירה והיא אומרת דברי אמת.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

לא הכל.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני לא מסכים לזה. אתם תגרמו לזה שאני אמשיך את הישיבה בלעדיכם ואני אומר זאת בכל הכנות.

שׁוֹשׁ יִמִּין:

אני אבקש ממך שתחזירי מדברייך, כי כל דבריי שנמצאים פה הם דברי אמת. זה שלכם יש את הפרשנות שלכם, זה עניין מסוג אחר. אני לא משמשת דוברת של אפרים יפהר, כל מה שאני מדווחת כאן הוא אחרייתי המליאה.

היו"ר עמנואל זיסמן:

היא מציינת עובדות חמורות לכשעצמן. בשביל זה התכנסנו.

שׁוֹשׁ יִמִּין:

משרד החינוך והתרבות מקיים במשך תקופה ארוכה דיונים בנושא של הליווי. אני לא חושבת שכל דיון שמתקיים במשרד החינוך והתרבות אני צריכה לדאוג שוועד ההורים או אירגון ההורים יהיה מיוצג בו. מותר לנו להדיין באופן פנימי. אני עם החינוך המיוחד, אני עם הלישכה המשפטית ואני עם אגף התקציבים במשרד. אני לא חושבת שאתם חלק אינטגרלי מהדיון הזה.

אני מנועה מלתת אינפורמציה על פי הוראתו של היועץ המשפטי בנושא גיבוש התקנות והטיפול בהן ולכן שלחתי אתכם אליו. אני לא אחראית לדיווח שהוא נותן ואני לא אחראית למוצא פיו ואני אומרת זאת בצורה הכי מפורשת. אני יודעת שפניתם אליי וביקשתם את ההצעה שהתגבשה במשרד ואני אמרתי שאני מנועה מלתת אותה ולכן שלחתי אתכם לאפרים יפהר. חבל שהוא לא נמצא פה כדי לתת את התשובה שלו. אני לא באתי והצהרתי שתמיד משרד החינוך מדבר בשפה אחת. יש מחלוקות. לא תמיד אני מסכימה עם אגף התקציבים שלי והוא לא תמיד מסכים איתי.

עכשיו אתיחס לעניין סירטי ההדרכה. נושא ההסעות הוא נושא בעייתי ומורכב. משתתפים בו קרוב לרבע מיליון תלמידים מידי יום. תבינו שזה לא מערך קטן של תלמידים ואולי בראייה של רשות מקומית זה סיפור קצת יותר מוצלח.

הפקנו שני סירטי הדרכה לנהגים מתוך זה שהשתכנענו שמרבית הנהגים לא מודעים לצרכים המיוחדים של ילדי החינוך המיוחד. מטרת הסרטים היא להגביר את המודעות של הנהגים האלה שמטפלים בחינוך המיוחד. אלו סירטי הדרכה. עשינו אחד בחינוך הרגיל ואחד בחינוך המיוחד. הפצנו אותם לכל הרשויות המקומיות ולכל בתי הספר חינוך, עם דף הסבר ועם בקשה לקיים דיונים לאחר ההקרנה וזאת מתוך תקווה שהנושא הזה קצת יעורר יותר מודעות. הסרט הזה אומץ על ידי משרד התחבורה-המכון להכשרה וכל נהג שמסיע תלמידים במערכת החינוך חייב בקורס בן ארבעים שעות מידי שנה שבתוכו שולב גם הסרט הזה.

יעלה ורטהיים:

כל יום מתחלף הנהג לילד שלי.

שוש ימין:

זה נורא נוח להפוך אותי כתובת לכל המכאובים, אבל אני לא אחראית על משרד התחבורה. אני כרגע מדווחת שמשרד התחבורה ביקש את אישורנו לכול את הסרט הזה בתוכנית הלימודים.

יעלה ורטהיים:

את אחראית רק על סיכום הדיון הזה. את קולך שומעים בסוף על האמת וחוסר האמת שבו.

היו"ר עמנואל זיסמן:

בדרך הזו את לא תשיגי שום דבר.

יעלה ורטהיים:

אני לא משיגה שום דבר בשום דרך. אני מצטערת, אבל אני לא יכולה לשמוע את מה שאת אומרת.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אם את לא יכולה תירגע.

שמריהו בן-צור:

אני חושב שיש שלושה סעיפים. ראשית, עניין עכו ולפי דעתי צריך למצוא פתרון עד סוף שנת הלימודים. לעניין הנושא הכללי, אני חושב שצריך לזמן את חברי ועדת החינוך, את השר, את המנכ"ל, את הגברת שוש ימין, את שר האוצר ואני מדגיש שר האוצר ולא מישהו אחר, וכן את יושב ראש השלטון המקומי. אני רואה חשיבות מרובה בכך שהוא ישב פה וישמע את הדברים. כמו כן, אני חושב שצריך למצוא פתרון לנושא הקריטריונים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

חבר הכנסת בן-צור, ברשותך אני רוצה לסכם את הישיבה.

ראשית, כל דבר מושג במאבק. הגברת ימין אמרה דבר נכון והוא שחוקק חוק צודק, לפי דעתי, אבל יש בחוק הזה הרבה פרצות ואני לא רוצה עכשיו למתוח ביקורת.

אני קיימתי דיון והקראתי לפניכם את ההחלטות. אין לוועדה פרלמנטרית מנגנון בו היא כל יום בודקת ושואלת את השר או את המנכ"ל מה בוצע ומה לא בוצע. זה נעשה פעם בכמה חודשים. עובדה היא שאני ציטטתי את עצמי שלפני חג הפסח אנחנו נשוב ונדון בנושא. עם כל הכבוד לחבר הכנסת אזולאי, יכולתי לא לדון בעכו אלא בעוד חצי שנה. אבל ראיתי צורך חיוני ביותר לקיים את ההתחייבות ולדון בנושא הכללי ולבדוק מה נעשה. ראשית, אני גם רגיש לעכו בכלל. שנית, המנכ"ל שישב במקומה התחייב לסדר את העניין של המוחזקות של עכו. היתה התחייבות מפורשת מצידו והוא הודה בזה בטלפון. אני אפילו כתבתי לו מכתב והקראתי לו את המכתב. כשחבר הכנסת העלה את הנושא של עכו אני שקלתי וחיברתי את כל הנושאים ביחד במטרה לבדוק אותם ולהמשיך במאבק. זה מאבק.

היום אנחנו ב-18 במרץ ובשלושה במרץ, לפני שאתה העלת את ההצעה שלך, כתבתי מכתב לשר החינוך והתרבות. כלומר, יש איזשהו מעקב. אני אקרא את המכתב לפניך: "ועדת החינוך והתרבות בישיבתה מהשיבעה בינואר דנה בנושא הסעות לתלמידים בחינוך המיוחד. בסיום הישיבה פניתי אליך וביקשתי ממך להקים ועדה בין משרדית שתכלול את כל המשרדים הנוגעים בדבר, הרשות המקומית וועדי ההורים. מאז עברו קרוב לחודשיים וטרם הודעת לי על הקמת הוועדה ועל הרכב חבריה. אודה לךך אם תואיל להעביר אלי בהקדם כל המידע בנושא זה - מתי הוקמה, או תקום הוועדה, מי הם חבריה ומה מסקנותיה". אני גם כתבתי העתק לעו"ד אושרת טוקר מימון מארגון "בזכות".

עו"ד אושרת טוקר מימון:

לא קיבלתי העתק.

היו"ר עמנואל זיסמן:

תבדקי. יכול להיות שהדואר לא בסדר.

אני לא נותן הוראות לשר חינוך גם נעמי חזן לא יכולה לתת הוראות לאמנון רובינשטיין. אני יכול להתייבב עם הוועדה בראש מאבק. לא במילים, אלא ללוות את הנושא באופן צמוד עד שנשיג את הפתרון.

אני לא רוצה לעשות ישיבה עם שר האוצר. זו תהיה ישיבה בה יהיו חילופי דברים יותר קשים מהיום ונחטיא את המטרה. לא זו הדרך בה אני עובד.

היה לנו פה דיון מאוד קשה בנושא הילדים הדיסלקטים. יש החלטה שמומשה והיא לגבי בחינות הבגרות. בשבוע שעבר קיבלתי מכתבי תודה והערכה. לא הכל מומש, אבל חלק מומש. לא פוגעים באלה שיבחנו עוד כמה שבועות. זה מה שחשוב. אבל המאבק לא הסתיים.

פה עוד לא קמה ועדה. למעשה, לא קיימו את ההחלטות של ועדת החינוך. אני כתבתי מכתב לשר לא כדי לכסות את עצמי. אני רק אומר שזה מאבק קשה. יש דרכים אחרות כדי להשיג את המטרה הזו.

מנכ"ל משרד החינוך והתרבות אמר לי שהוא רוצה לעמוד בהתחייבות שלו כלפי עכו. הוא חייב לעמוד בהתחייבות שלו. על הדבר הזה אנחנו נלך למאבק עם כל המשתמע מכך.

אני רוצה להסביר שאם יש לעכו חשב מלווה אז יש לזה סיבות. זה נובע מכך שהיו גירעונות. עכו היא לא העיר היחידה, יש עשרות ערים במצב הזה. היא במצב טוב יחסית. יש ערים בהן המצב הוא עוד יותר קשות. אנחנו יודעים איך נוצרו הגירעונות בשלטון המקומי. יש הבדל בין סגנון דבריו של יושב ראש ועד ההורים כאשר הוא הציג את הדברים לבין סגנון דבריו של ממלא מקום ראש עיריית עכו. בנושא הזה, אנחנו לא ניתן שיסגרו את החינוך המיוחד בעכו. אתה לא תסגור כי אנחנו נשיג לך את הכסף. בשביל חצי מיליון שקל אתה לא תגרום נזק כזה כבד. אני מבין את המשמעות של הנזק הזה. זה לא רק למנוע מכמה מאות תלמידים, אלא זה מעל ומעבר לזה בעיר כמו עכו שבה בעיות חברתיות קשות. צריך לשים את עכו בראש סדר העדיפויות בגלל אוכלוסיה מעורבת ואוכלוסיה קשה באחוז יותר גבוה מערים אחרות. אני מכיר את הנושא הזה, יש לנו אוכלוסיה כזו גם בירושלים. לכן, בנושא של עכו אנחנו מתייצבים באופן הברור ביותר.

המנכ"ל אומר שאין קריטריונים ובאמת לא הוקמה ועדה, ואני מצטער על זה. בשביל זה אני לא אתלה את המנכ"ל. קרה משהו בשבועות האחרונים והיה צריך להקים ועדה, אבל הוא אומר שזה לא מונע ממשרד האוצר לא לגלות עמדה נוקשה כזו ובלתי מתפשרת שכזו, ואני מוסיף את המילה "אטומה". לא יכול להיות מצב כזה. הוא אומר עוד דבר אחד שהוא נכון. מרכז השלטון המקומי לא מיוצג כאן. הוא אומר: יש אפליה. כרמיאל קיבלה את מה שקיבלה כי ראש העיר שלה הוא ראש המרכז לשלטון מקומי. אני לא אגיד את כל מה שאמר לי בן ציון דל בצורה כנה בשיחת הטלפון. יש פה מכלול של גורמים.

רפי אלול:

אדוני היושב ראש, אני אומר לך שאתה משתתף בחגיגה עם בן ציון דל. אתה מחכה לאוצר וזה לא פתרון.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אל תאשים אותי באשמות שווא. הואיל ואתה חבר אני לא מגיב. אני פתחתי בזה ממשרד החינוך למעשה לא מילא את החלטות של ועדת החינוך מהשיבעה בינואר. אני אומר שאני תובע ממשרד החינוך והתרבות לתת את המימון לעכו, גם אם הכסף צריך לבוא מהאוצר.

לגבי הנושא השני, אתה רוצה הצגה. את ההצגה הזו אני לא אתן לך. אתה רוצה שיבוא לכאן שר החינוך וגם שר האוצר ושיהיה פה ריב. מזה לא יצא שום דבר.

רפי אלול:

אני ביקשתי רק את שר החינוך ולא את שר האוצר.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני חושב שיש דרכים אחרים כדי לממש. יכול להיות שהיתה הערכה לא נכונה מצידנו ויכול להיות שהיינו צריכים להגיד שנתכנס בעוד שבועיים ולא לפני פסח. אני מודה, אולי גם אני שגיתי בזה שאני האמנתי שבעוד כמה שבועות, לקראת פסח, תהיה התקדמות. אני אומר שביחד אנחנו נפעל. יש דרכים שונות.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

ההצעה המעשית היא עצירת הפיכת הקריטריונים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

בוודאי. היא אמרה שהקריטריונים האלה יהיו עד ב-14 באפריל. אם היא לא יכולה להעביר לכם את הקריטריונים בגלל סיבות שקשורות במשרד, אני אקבל את הקריטריונים ואני אראה לכם אותם.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

אנחנו כבר יודעים. קיבלנו זאת מעורך דין יפהר.

היו"ר עמנואל זיסמן:

את יודעת זאת באופן בלתי פורמלי. אני לא יכול לחייב אותה שהיא היום תחייב לך שהיא לא תוציא את הקריטריונים עד שהיא תדבר איתך. אני יכול לחייב אותה לדבר אחר, שהקריטריונים האלה לא יכנסו לשטח מבלי שוועדת החינוך והתרבות תיראה אותם ותברר אותם.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

אבל אנחנו יודעים שעוד טרם קביעת הקריטריונים המצב היה רע. חייבים כבר לקבוע משהו חיובי ולא רק להמתין למשהו השלילי ואז לדון בו. חייבים כבר לקבל החלטות. צריך לעצור את הליך הפיכת הקריטריונים הנוכחיים שכבר קיימים. עורך דין יפהר עובד על הפיכתן לנוסח תקנות. הוא אמר לנו שהוא לא מתכוון לעצור את התהליך ושהוא מתכוון להעביר אותם למשרד המשפטים. אני לא בטוחה שזה אמור לחזור לוועדת החינוך. זה אמור להיות באישור ועדת הכלכלה ולא באישור ועדת החינוך.

היו"ר עמנואל זיסמן:

את זה לא ידעתי.

נעמי חזן:

אדוני היושב ראש, התקנות לגבי ההסעות המיוחדות הן באישור של ועדת הכלכלה.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אם זה כך, אני אדבר עם חבר הכנסת אלי גולדשמידט ואני אתאם איתו. אני והוועדה מתחייבים שאנחנו לא ניתן לקריטריונים האלה להיות במצב של פעילות מבלי בדיקה שלנו.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

אנחנו לא מילטנטים מלידה. אנחנו לא יצאנו ראש בראש נגד קביעת קריטריונים, כי אנחנו שהמצב רע בלי קביעת הקריטריונים. לכן הסכמנו לקביעת הקריטריונים אבל ביקשנו להשתתף ולא נעננו. קבעו קריטריונים מאוד לא מקצועיים ולכן אני חושבת שצריך לעשות פה מהלך חיובי לקביעת קריטריונים. אני מבקשת ממשרד החינוך לשתף אותנו בדיונים החדשים.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני אבקש ממשרד החינוך, אבלאם התשובה ממשרד החינוך תהיה שלילית, אני אבקש מאלי גולדשמידט לעשות אולי ועדה משותפת יחד עם ועדת החינוך.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

בדיון על ילדים ליקויי למידה יצאה החלטה מאוד יפה מוועדת החינוך שקוראת לביטול החוזר ואני מבקשת שוועדת החינוך תצא בקריאה לביטול הקריטריונים כפי שהם היום.

היו"ר עמנואל זיסמן:

לא. אני לא יכול לדבר על דבר שלא ראיתי אותו.

עו"ד אושרת טוקר מימון:

אני יכולה להראות לך מכתב של עורך דין יפהר.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אולי זה טיוטה. כל מה שאת יודעת אין לו תוקף ולא יהיה לו תוקף, ואם זה לא הסמכות של הוועדה מיד בתום הישיבה אני אדבר עם אלי גולדשמידט ואני אסכם איתו. אולי נעשה ישיבה משותפת. על כל פנים, הקריטריונים האלה אין להם תוקף משפטי. גם אין להם תוקף פרלמנטרי וציבורי עד שאנחנו לא נדון בהם ועד שאנחנו לא נדע אם אנחנו מסכימים לזה או לא.

רפי אלול:

אדוני היושב ראש, יש לי הצעה אחרת ואני אשמח מאוד אם תקבל אותה. אני לא רוצה כרגע להתווכח. אני לא מבקש הצגה. אותי מעניינים הילדים האלה וזה כאחד שטיפל בהם שבע שנים. אל תביא את השר לפה, ההצעה אומרת שחברי הכנסת שהם חברי ועדת החינוך ילכו ללישכת שר החינוך וישבו איתו וינהלו שיחה מלב אל לב וכל זאת בלי טלוויזיה ובלי בלאגן.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני לא צריך לפרט. אם אני אומר שאני לא רוצה הצגה אני מתכוון לכך שאנחנו נפעל בדרכים שונות כגוף אחד לקידום הדברים האלה שכולנו מסכימים להם.

רפי אלול:

אדוני היושב ראש, זה רק בידיו. תאמין לי שזו החלטה שלו.

היו"ר עמנואל זיסמן:

זה לא כך. שר החינוך והתרבות צריך שלושים מיליון כדי שלא תהיה אגרת בחינות בגרות. אנחנו במאבק איתו. בחינות הבגרות קרובות מאוד ואני סיכמתי בוועדה שלא ישלמו את האגרה. אנחנו אומרים שהבריות במערכת החינוך קרסה. אנחנו אומרים לאירגון ההורים הארצי שאנחנו מאחוריהם בשעה שהם אומרים להורים לא לשלם אגרת בריאות. זה עוד כמה מיליונים. אני לא יכול בדרך הזו לעשות את הדבר הזה. אנחנו נפעל בדרכים שונות. ניפגש עם השר ביחד או בנפרד, כוועדה. לא הולכים אליו, הוא בא אלינו.

יהודה לנקרי:

אדוני היושב ראש, אני מבקש לקבל את תגובתך על הצעתי לקיים דיון או סדרת דיונים או על יסוד דוח מבקר המדינה בנושא החינוך המיוחד או על יסוד סקר שאנחנו כוועדת החינוך, נזמין בנושא הזה ואני מדבר על המכלול.

יעלה ורטהיים:

חבר הכנסת לנקרי, אני מציעה לך להשתמש בסקר שאנחנו עשינו.

היו"ר עמנואל זיסמן:

אני אבקש מיהודית לבדוק זאת ואז נדבר. אם אנחנו כן רשאים להזמין סקר צריך לדעת על מה הוא יהיה וכו' וכו'.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:55.